

Reflect upon your present blessings, of which every man has many, not on your past misfortunes of which all men have some.

—Charles Dickens.

OPINION

Founded by Mahatma Gandhi in 1903.

Former Editor: Manilal Gandhi—1918-1956.

No. 35—Vol. LVI.

Friday, 12th September, 1958

REGISTERED AT THE G.P.O. AS A NEWSPAPER.
Price: FOUR PENCE

African Delegates Impress World Conference

THE African delegates attending the general session of the World Assembly of Youth in New Delhi have made their presence felt says a report based on the despatch of a staff correspondent of the "Times of India."

They made their first contribution when the Assembly was discussing "African civilisation." Ever since, in the lobbies, in the lounge and in the committee rooms of Vigyan Bhavan, where the conference is being held, they have been speaking about Africa and its peoples with a passion that is at once illuminating and convincing.

Talking to some of these delegates was a rewarding experience. For instance there was Mr. R. M. Kawawa from Tanganyika. The twenty nine-year-old General-Secretary of the Tanganyika Federation of Labour saw in this conference an opportunity "to tell my friends from other nations about the hard times we are passing through and to make known to them the ardent desire of the Tanganyika people to attain freedom."

Tanganyika Elections

Mr. Kawawa, a member of the Legislative Council of the Trust Territory administered by the United Kingdom, said that Tanganyika was going to have

its first elections next month. This was a step towards the goal of independence, but the nine million Africans were not happy about the rules which allowed only a limited franchise on the basis of property, education and such "other silly restrictions." These restrictions reduced the elections to a farce in a country which had less than two per cent literacy and where the per capita income did not exceed £2 a year.

Educational facilities were limited. The nearest university in Kampala was 1,000 miles away from the Tanganyika capital city of Dar-es-Salaam. They owned the richest diamond mine and the biggest industry was sisal (a fibre like jute). About 50,000 workers were employed in the latter industry alone.

Mr. Kawawa pictured a new dynamic Africa trying to rise to its full stature. "The fear complex" which had proved their undoing in the past was vanishing. His association with the World Assembly of Youth began in London in 1956

when he met the Vice-President of the World Assembly of Youth at Oxford. Although they had not formed a national council in Tanganyika, six youths from the Trust Territory had participated in the "Aloka" training camps organised by the World Assembly of Youth in Japan and Ceylon.

Rhodesia's Aspirations

Mr. Ken D. Kaunda, thirty four-year-old "professional agitator" from Northern Rhodesia felt that condition in the British pro-

tectorate were not at all happy.

There are about three million Africans (in fact nobody has cared to take a census) besides 10,000 Indians and 75,000 whites in the Protectorate. Africans were not happy with the Federation between Nyasaland and Rhodesia. It had been imposed on them, he complained.

Mr. Kaunda, who is Secretary-General of the African National Congress

(Continued on page 358)

MOSLEY GROUP BLAMED FOR ENGLISH RIOTS

LONDON, MONDAY.

SIR OSWALD MOSLEY'S Union movement is being increasingly blamed for the race clashes at Notting Hill, West London says a correspondent of the "Daily News."

Much attention has been drawn to the distribution in the troubled area of the movement newspaper Action and of leaflets, among them a cyclostyled exhortation to "back Mosley in the fight."

On Friday, the T.U.C. unanimously approved a statement that Sir Oswald Mosley and his followers were "fanning the flames of racial violence."

At the Union's meetings during the past week, angry

hecklers have continually accused them of incitement to murder.

A Times special correspondent says that although the riots appear to be to the advantage of the movement, there is no evidence that the party is the cause of them.

Closely Guarded

Its numerical strength is a closely guarded secret, but it is certainly no bigger (Continued on page 358)

OPINION

FRIDAY, 12TH SEPTEMBER 1958

Height Of Absurdity

WHEN the Native Commissioner of Johannesburg refused to grant permission to the United English-Speaking South Africans for a meeting of protest against the lowering of the Union Jack from the City Hall the members of this organisation made it known that they would have placards at the gathering announcing that the Africans were not allowed to attend and some of the members would circulate among the crowd telling the African people to go away. Nothing more absurd could happen.

But the real significance of this move lies not so much in its absurdity as in its being proof of how far Verwoerd has succeeded in putting the jitters in the White community; as in its being an indication of the extreme to which the democratic tradition has been rejected.

For a long time the men of apartheid have told the White people that what they were doing was to ensure that the White man remained baas. Men who believed in justice on either side of the colour line warned that liberty denied any individual, let alone a group, was freedom denied all. But, as in all things in this unhappy land, reason was thrown to the winds. It was the interest of the White men which were to determine what was to be done. And to-day we find the baas-men having to queue, cap in hand, in front of the native commissioner's office for permission to hold a meeting precisely in the way that the African people have to do. The wheel has turned full circle and the baas-men are prisoners of their own lack of foresight.

This would be bad enough, because basically it means that the majority in the White community is powerless to defy Verwoerd's will. But when we realise that the people who were trying to protest against the lowering of the Union Jack—not that we have any regard for the Union Jack—are a small minority group in the nation; that by themselves there is absolutely nothing that they can do to restore the Union Jack to its former position; when we realise that it is these very weak people who were to run about chasing from their meeting the men and the women who would give them the numerical reinforcement—because the evil which has pulled down the Union Jack is basically the same evil which has ruined the African—then we see, defined in the sharpest terms possible, the utter inhumanity of apartheid. Ultimately, it makes men their own enemies. Nothing more humiliating can befall the human being. And that is precisely the position to which apartheid has reduced the majority in the English-speaking section.

Comment On Men And Events

The "Inferiority Complex" Of The Africanists

By JORDAN K. NGUBANE

THE latest line taken by "New Age" against the Africanists is to dismiss them as a collection of men and women whose hostility to the COD is not so much ideological as springing from a deeply-seated inferiority complex. Attacking the Africanists for their attitude to the part played by the COD and SAPCO representatives in the Bus Apartheid Resistance Committee formed in Cape Town, "New Age" says:

"What a display of disguised inferiority complex! They don't feel sure of their claim to equality, so they vomit out their frustration on the most militant organisation of the people...."

This is interesting for two reasons. On the one hand it shows how, when cornered, the totalitarians of the Right and those of the Left take up a similar attitude to the African who refuses to be pulled about by the nose. Addressing the Senate on the virtues of Bantu Education on June 7, 1954, Dr. Verwoerd said:

"The Bantu teacher.....must learn not to feel above his community, with a consequent desire to become integrated into the life of the European community. He becomes frustrated and rebellious when this does not take place and he tries to make his community dissatisfied because of such misdirected ambitions which are alien to his people..."

The unconscious assertion of superiority by both "New Age" and Dr. Verwoerd reflects a surprisingly similar attitude. One can understand why the high-priest of apartheid can talk from a high pedestal. But when the socialistic reporter of "New Age" and his editor pass a thing like that one can't explain it on ideological grounds. It gains meaning only when seen against the influence of race in South African national life.

Smearing

The second reason why this new line is interesting is because it represents an attempt by the Left to run away from facing and answering the real charges which the Africanists level, in common with others who are not Africanists, who oppose the influence of the Left on the African National Congress. The intention is to cover this retreat with a volley of swearwords designed to give the Africanists a stinking name.

These are very dangerous tactics in a mixed society. The Africanist can, if he likes, have the last say when it comes to

mud-slinging with a racial tinge. And that would not do anybody any good. But the real danger is that "New Age's" line can incite him to move in directions which neither the all-White COD nor the mixed Congress Movement desire. We already have a precedent. At the turn of the century the Afrikaners were a defeated and humiliated people. That is precisely the position of the African people to-day. A few years after Union, Hertzog, stung by the insults to his people and by being taunted with talk of inferiority complexes from the

Kashmir Princess

The complete story, in a beautifully bound volume with illustrations of the "Kashmir Princess" is now available at our office. Price 25/-. We have only a limited number, so send for your copy without delay to:

„Indian Opinion,"
P. Bag, Durban,
Natal.

English side, formed the Nationalist Party. Those taunts produced not only Malan, the Ossewa-Brandwag and the Broederbond; they finally elevated Verwoerd to Power.

African Verwoerd

To attack the African who seeks to assert the dignity and self-respect of his people and to dismiss him as moved by a sense of inferiority is the most certain way to produce an African Verwoerd.

The desirable thing to do is to examine dispassionately the objections of the Africanists to domination of the Congress Movement by the COD. If the intention is to help the Africans fight race oppression effectively sincere efforts will be made to examine the charges levelled against the Congress Movement. Efforts will be made to correct errors.

The Africanists charge that the Congress Movement is just a clever trick to facilitate the domination of the ANC by the COD as well as to split the ANC and divide its mind so that the Africans should not be able to confront Verwoerd with a clear challenge, unless it be by orders from Moscow.

They cite as proof of this the fact that Mr. Luthuli himself does not really know the origins of the decision to stage the abortive pre election strike; that the concern of the ANC with the summit conference, peace demonstrations and resolutions on China, when the African woman is forced to carry the Pass shows how out of touch with African feeling the ANC is because of its membership of the Congress Movement. They charge that the role of the COD in the Congress Movement obscure by design.

Serious Charges

These are very serious charges. They call for a clear answer. To smear the man who makes them does little to throw light on

what is the precise role of the COD or the Congress Movement.

Finally, where the intention is to live and work on a real basis of equality, it comes ill from allies to talk of the other's rightful insistence on having his objections answered as effusions of a sense of inferiority.

"New Age" makes great play of the fact that these Africanists who have so much to say against the COD don't mind running around with the Liberals. There is a difference between the Liberals and the COD which I am surprised to see "New Age" altogether ignore. COD is an all-White organisation and meets in secret enclave. The Liberal Party is a mixed organisation and everybody knows when it meets, who its leaders are and statements of its finances are made public.

Too many oblique attacks are being made in "New Age" on the Liberals. And when one remembers the role the Liberals have played in support of the Treason Trials Fund, one finds it difficult to understand precisely what "New Age" is up to,

Another Plot Alleged In Ghana

ANOTHER row is boiling up in Ghana's House of Parliament. Recently the Opposition Chief Whip, Mr. B. K. Adama, told the House that he was in possession of a secret Cabinet document.

It revealed, he said, that at a secret meeting Ministers made the point that the northern region provided the labour force of the country.

If people there were provided with adequate education, they would no longer be persuaded to sweep the gutters.

The Ministers decided therefore to limit education in that region to middle school level, so that Northerners should be perpetually hewers of wood and drawers of water.

Rebutting Mr. Adama's startling information, the Leader of the House said *prima facie* evidence existed that the "secret" document was forged.

Police Investigate

The police, he went on, were investigating this document and several others—and the persons "responsible for their production and distribution."

The Opposition denied all these facts and said that police chiefs had been brought to the precincts of Parliament to intimidate Mr. Adama.

These tactics had failed and the House was asked to refer the

matter to the Committee of Privileges. It obliged.

But, the Opposition commented sadly, it did not win.

The leader of the House was Chairman of the committee. Ten of its 12 members were Government supporters.

The committee's finding, said the Opposition, was foregone. It was unlikely to be favourable.

And there, until the inquiry is held, the matter rests.

Chinese Back Iceland

Iceland received support from the official Chinese Communist Press in its dispute with Britain over the extension of the Icelandic territorial waters to 12 miles.

Radio Peiping, quoting from a commentary in the Peoples Daily said: "The Chinese people, together with the peoples of the world, support the justifiable act of the Icelandic Government and people and resolutely oppose the shameless interference of the United States and British Imperialists against Iceland."

—Saap-Associated Press.

British Riots: Butler Warns Against Exaggerations

THE Home Secretary, Mr. Butler, has reported to the British Prime Minister on the incidents involved in the racial disturbances in Nottingham and Notting Hill," says a statement from 19, Downing Street. "These incidents have an immediate and long-term importance. The immediate aspect involves the maintenance of law and order,

"The Government and the authorities concerned wish to make it clear that the utmost strictness will be observed in the impartial enforcement of the law, and in preventing the illegal carrying of offensive weapons.

"Meanwhile it is important that the significance of these incidents should not be exaggerated at home or overseas.

"The general public can best contribute by the exercise of the utmost discretion in avoiding situations in which they may become unwittingly involved.

"As regards the wider aspects of policy, Her Majesty's Government has for some time been examining the result of this country's time-honoured practice to allow the free entry of immigrants from the Commonwealth and Colonial countries. While this study of major policy and its implications and effects on employment will continue, Her Majesty's Government do not think it right to take long-term decisions, except after careful consideration of the problem as a whole."

Pondicherry Transfer In Sight

MR. NEHRU, the Indian Prime Minister, told the Council of State recently that General De Gaulles Government had assured him they stood by Frances commitment to transfer Pondicherry to India.

Mr. Nehru said the French authorities stated, however, that they could not go ahead with the actual transfer until the Assembly met in about four months time, as General De Gaulle himself did not have power to ratify treaties concerning the transfer of territories.

Pondicherry, a small French territory on India's east coast, was transferred *de facto* to India four years ago by agreement between the French and Indian Governments.

Archbishop Hurley To Address International Parliament

ARCHBISHOP Denis E. Hurley, one of South Africa's leading Church figures and prominent men, will be the guest speaker at the next sitting of International Parliament on Wednesday 17th September at 8 p.m. at the Natal University City Building, Warwick Avenue.

He will move, as a Government motion "That in the opinion of this House, the credits of Western colonialism have outweighed its debit."

The Archbishop is an outspoken personality, and his motion is expected to provide one of the best debates yet held at the International Parliament.

The meeting is open to the public, and the Clerk of the House expects the public galleries to be fuller than usual.

Alan Paton

Alan Paton was unable to address the last meeting of International Parliament on account of illness. But he will be the guest speaker on the 1st October when he will spring a surprise motion from the Opposition Bench.

BOOKS FOR SALE JUST ARRIVED

Mahatma Gandhi (Last Phase)	-32/-
Discipline of Non-Violence	1 6
Indian Home Rule	1 0
My Experience with Truth	15 0
Truth is God	2 6
Women and Social Injustice	7 6
J. C. Kumarappa	3 9
Inspiring Anecdotes	1 3
Christian Missions	5 0
Towards New Education	2 6
Political Philosophy of Gandhi	13 0
Sarvodaya	5 3
Character and Conduct	1 3

Obtainable From:

'Indian Opinion,'

P. Bag, Durban,

Natal.

Verwoerd Full Of Scorn For "Uninitiated"

"A BELOVED and competent predecessor has passed away while in office. His task must now be taken further. I hope to follow faithfully in his footsteps and also in those of his esteemed predecessor," said Dr. H. F. Verwoerd in his broadcast shortly after his election as Prime Minister.

The aims to which their actions were directed would also be his aims because that was the course the electorate of South Africa had instructed them to follow, said Dr. Verwoerd. He continued:

"It must be stated at the outset that we, as believing rulers of a religious country, will seek our strength and guidance in the future, as in the past, from Him who controls the destinies of nations:

"The grief which plunged the whole country into mourning was His will. But the life of a nation goes on. In accordance with His will it was determined who should assume the leadership of the people of South Africa.

"We firmly believe that all will be well with our country and people because God rules.

"No one need doubt for a moment that it will always be my aim to uphold the democratic institutions of our country. It is one of the most treasured possessions of Western civilisation. The will of the people may not be impaired.

Co-operation

"Co-operation between people of the same mind for the realisation of common ideals in the political sphere is essential. This has been ensured anew. The force which emanates from this unity must have a lasting value. At the same time the right of people who have other convictions to express their views will be maintained. The State after all is responsible for good government in the interests of all.

"A people is always entitled to demand courtesy and sincerity from its leaders. This, I am firmly convinced, will never be denied them in this country.

"Towards the outside world the Union Government has peaceful intentions and the greatest goodwill. The Government will continue its efforts for maintaining bonds of friendship with her countries of origin and neighbouring territories.

As far as our continent is concerned the Government seeks primarily to maintain goodwill and will continue to give assistance to the under-developed states, especially by making available scientific knowledge, coupled

with its unique experience of conditions on this continent.

"In the relations between the Union and the States and territories of Africa, since they are sensible and responsible, will realise that there are great differences between their various countries, among other things, in regard to race and way of life. It will be the aim of the Government to find means of co-operation which will take into account the circumstances and difficulties of these different territories.

Dr. Verwoerd said the colour policy within the borders of the Union was still misunderstood. The uninitiated, particularly, did not understand that separation or separate development was based on the principle that only in this way could the weak be protected from the strong, and the minority made to feel safe. In other words clashes could only be avoided if there was separation where practicable.

"Separation, whether it be residential, territorial or social, does not envisage oppression. It envisages full opportunities for all, which opportunities can only be enjoyed to the extent to which the person or group in the various stages are capable of doing so. This can only be planned and achieved for everyone within his own racial community.

Basic Aim

"This basic aim and object must be stated most unambiguously. The policy of separate development is designed for happiness, security and the stability provided by an own home, language and administration for the Bantu as well as the Whites.

"It is not always realised that the Government and everyone who wants to build a sound future on a moral basis, must not only think of the prosperity, satisfaction and freeing of the Bantu in such a way as to lose sight of the right of the Whites to protection for everything they have built up over generations. Their possessions, their freedom and their rights can, however, in view of numerical proportions, only be safeguarded for them by a policy of separation.

"The relations between the Afrikaans and English-speaking

sections continue to improve. The spontaneous and mutual appreciation of and mourning for a great statesman with strong convictions has once again demonstrated this. It will continue to be my aim to do justice to all.

One People

"Above everything, I look forward to the happy day when all will be so joined together into one people with two languages, by a common patriotism—that that political differences that may exist will no longer be based on sentiment but purely on differences of opinion on social and economic problems.

"This unification of a people can, in my opinion, only come about with the establishment of a republic in South Africa. For this reason, I will devote all my energies to the fulfilment of this ideal—and in such a way and at such a time that it will be lasting.

"The friendship and co-operation with other countries, especially our countries of origin and the Western countries, must and can then become increasingly stronger, because such a republic will be free from any trace or appearance of compulsion or one-sided attachment."

Economic Development

He said the continued economic development of the country in all spheres—agriculture, mining, commerce and industry—was of the greatest importance.

The welfare of the worker and the security of his daily bread

was a prerequisite for the happiness of a country. The cultural development, the promotion of the arts, and the greater need for science and scientists, demanded the interest and support of the Government. It was his desire to contribute towards this.

"No one is more conscious than I am of the heavy responsibility that has been placed upon my shoulders. Times are serious, and there are tremendous stirrings among the nations.

"The problems of our country are becoming more involved and are being disturbed by ignorance, interference and clashes of interest. There are ideals which have to be fulfilled. World trends, economic and otherwise, must be taken into account. Yet I accept my task cheerfully and with the firm faith because, also in South Africa, we are being carried forward as never before by the overwhelming current of inspired nationalism which has taken hold of our people.

"There are forces that are unconquerable. This is one of them. So long as that support and driving power, born of the people, continue to sustain us, we shall and must be able to perform the task which South Africa demands of us.

"Only when upheld by the blessing of the Almighty, and the confidence of his people, can a leader give of his best, physically and spiritually, every moment of his life. In this spirit I dedicate myself to my country, South Africa."—Sapa.

Naicker Appeals For Door-to-Door Campaign

DR. G. M. NAICKER, President of the Natal Indian Congress, has issued a statement in regard to new plans being discussed by the Durban City Council for group area zoning of the City in which he says, inter alia:

"Whilst fully appreciating the efforts of the Durban City Council and its Committees to re-zone Durban on more just lines, the Indian people are very concerned that these new suggestions still violate the principle that there should be no uprooting of settled communities. The Indian people do not ask for Group Areas for themselves and those who mistakenly fall in the trap of making suggestions amounting to this are not representing the views of the Indian people.

"No effort should be spared by our people and all those who have seen disastrous effects of the Proclamations, in making it clear to the authorities that the Group Areas proclaimed for

Durban will ruin the Indian people unless the areas as a whole are completely deproclaimed. It is wrong for us to call for one area to be deproclaimed at the expense of another. We should unitedly call upon the Durban City Council to make representations to the Government to withdraw the proclamations for Durban."

"Our immediate task is to undertake a door-to-door drive among the citizens of Durban to petition Parliament in terms of the mass prayer and protest meeting decision. The mass petition will demonstrate to the authorities the unity and determination of our people against the recent proclamations and the Group Areas Act. We should leave no room for doubt that the Indian people as a whole are opposed to the declared Group Areas in Durban and that they will not accept any compromise which will result in the mass uprooting of our people or the loss of their properties, businesses, schools and religious institutions, in any area where they have been settled for generations."

Hindu Ideals And Standards

By YOGI LUCIEN

[Brother Lucien, the Johannesburg nineteen year old European boy, who has adopted the Hindu religion, and has delved into the secrets of the science of Yoga, has finally achieved his desire to proceed to India, where he will find a guru, who will impart to him the secrets of Yoga. Before sailing from these shores, Brother Lucien, has written the article, that we have given hereunder, especially for the "Opinion" Through our columns he has sent a farewell message to all Hindus in this country. Brother Lucien sailed on the S. S. Karanja on September 6 for Bombay. We wish him good luck, God-speed and many years of spiritual happiness.]

In the fast and conjected world of today, the problem of how to live a pure and Godly life in a world like this, is becoming a more and more intricate one. Yet we are not altogether in the dark if we will but see the light. Religion and philosophy, God's gift mankind is still here upon earth as a guiding light for those who will but hear and understand Hinduism, as lofty and sublime a

an answer to the question that silently prevails in the heart of anyone who aspires after right living, i.e. What would God Himself do if he had to come down and live on earth with all the cares and responsibilities of an ordinary householder? It was perhaps in answer to this unspoken questions that Rama was born; an incarnation of God, to be born, to live and die like an

Yogi Lucien demonstrating one of the various Asanas

religion and philosophy as any other, also makes its contribution in offering a solution to our problem.

Hinduism holds of two great Ideals before mankind. As it's highest goal it holds of the Ideal of liberations or God-realisation to the individual seeker after truth. But Hinduism is not only meant for the one in a thousand people who aspires after God-realisation. Nor is it's only Ideal the attainment of a goal beyond this material world. For in addition to the goal of God-realisation it holds up before all mankind the Ideal of physical, material and spiritual harmony, peace and happiness right here in the material world. While Hinduism presents a philosophy delving into the deepest mysteries of life and existence; sufficient to meet the aspirations of the highest grade seekers after truth, it also offers to the simplest everyday people a most satisfying answer to their queries regarding their standard of ethical and moral life in this world.

Ramayana the most popular scripture of the Hindu masses, is

ordinary human being.

Ram set the example of how a man can be possessed of a true spirit of love and elevation to his wife and and his people, yet not in the least bit attached to his possessions or his family. For gladly parted with his kingdom, his throne and was even satisfied to leave his wife behind to go and live a lonely forest life. Yet he bravely fought the fiercest demons for the sake of his people from whom he had so readily parted, and was struck with pity and anxiety when a demon stole away Sita, his wife whom he had so dispassionately agreed to leave behind while he wandered the forest for fourteen years. This was because he desired not his kingdom and his wife for himself but was concerned only about their welfare and happiness.

Sita again a symbol of ideal womanhood, renounced all the royal wealth and comfort, which she had been used to, in order to follow her husband along the dark and thorny pathways of the dangerous forest for fourteen long years. Yet this was not because she cared nothing for her

people nor that she was attached to her husband or even life, but rather out of a spirit of devotion to duty. For we later see how for the sake of example to her people and out of loyalty to her husband, Sita an embodiment of the purest virtue of faith staked her life and entered a fire to prove her chastity.

These and many more are the lofty standards of life known to every devout Hindu who studies the Ramayana. These are some of the thing that Hinduism says in answer to our great problem of how to live a pure and Godly life in this material world while beset

by a multitude of cares and responsibilities. The moral and ethical standards of religion do not grow old or out of date. Nor do they become, as often suffered, impractical for modern materialistic life. They apply to modern times as they did to ancient times. And those who are devoted to purity and righteousness will live up to them regardless of their conditions or environment.

May all devout Hindus shine as an embodiment of the lofty and sublime precepts of Hinduism. Leading a pure life of virtue, duty and study of scriptures may all lead a life of good example and stand out as an asset to society.

De Blank On Way To Canterbury?

THOUGH his precise travel arrangements are not yet known, the Archbishop of Cape Town, Dr. Joost de Blank, has made plans, it is understood, to return to the Union by air in about a fortnight, and with his time here running out Anglican Church circles are now assessing the impression he has made in relation to his prospects of succeeding Dr. Geoffrey Fisher as Archbishop of Canterbury.

On speculation along these lines an ecclesiastical correspondent quoted by the "Daily News" writes: "One thing that has struck the Archbishop's friends in England is how he has developed as a preacher.

There are few priests in England who are his better in the pulpit now. And churchpeople are asking—is [there any prelate of the Church here at home who measures up to the Metropolitan from South Africa as the man to fill the vacancy which is bound to arise at Lambeth within perhaps the next five years? If there is, few could name him.

Those who would welcome the Archbishop to Cape Town as "Joost Cantuar" point not only to his force as a preacher which a year in South Africa has markedly developed but also to his forthrightness and to his gifts as an administrator which even in his parish priest's days were never in doubt.

At the risk of incurring the displeasure of the Churches

Committee on gambling I would say that those who keep an "ecclesiastical book" on the rules in the "primatical stakes" would now name Joost Cape Town as joint favourite with the "safe man," the Bishop of Peterborough, Dr. Robert Stopford.

And they would predict a close finish with the once favoured Archbishop of York left in the field.

Dr. de Blank's present activities are described as "completing his post-Lambeth programme." He preached in Paris last Sunday and somewhere in Britain," and he is now expected to visit Torquay next week-end.

R. VITHAL

Bookkeeping, Writing up Sets of Books, Balance Sheets, Income Tax Returns.

Contact No. 12 Barklys Arcade, 38 Market Street, Cor Diagonal & Market Sts. Johannesburg, Phone 33-1854.

Phone 34-1349

P. O. Box 1549,

MASTER BROS.

(PTY) LTD.

WHOLESALE MERCHANTS & DIRECT IMPORTERS

HOUSE FOR KEEN CASH PRICES

33 West Street, JOHANNESBURG.

Asian Theatre Institute Doing Valuable Work In India

By Harsimran Malik

IN October 1956, the first World Theatre Conference meeting in Bombay suggested the creation of an Asian Theatre Institute. Less than two years later the Institute was formally inaugurated in New Delhi by the President of India, Dr. Rajendra Prasad.

It was set up by the Bharatiya Natya Sangh (the Theatre Centre of India, and Indian affiliate of the International Theatre Institute) with financial assistances from the Government and aid from Unesco, which has provided the services of two experts, equipment, and has offered fellowships enabling two students to study the theatre abroad.

In most Asian countries the theatre is today facing serious problems. Old indigenous forms are fast disappearing, and nothing new and dynamic is being evolved to replace them, for adequate training facilities and specialized knowledge are lacking in all aspects of dramatic art.

The aims of the Institute as officially stated are therefore "to organise...research about the various forms of the theatre in Asia; to provide adequate training in all branches of the theatre; to create through study and experimentation an understanding of the indigenous theatre forms in relation to the contemporary forms; to become a point of contact and experiment for the theatre movement all over the world, particularly in Asia."

For the time being, however, activities will be limited to India. Later, when foundations are firmly established, the Institute hopes to extend its activities to the whole of Asia, with a staff of international experts and students of all nationalities.

26 Students

There are now students at the Institute—7 women and 19 men. They come from all parts of the country and speak seven different languages. Their backgrounds are very varied: some were students, others stenographers, two were college professors. The average age is 33, and each was selected (through the regional offices of the Bharatiya Natya Sangh) on the sole basis of their past knowledge and experience in theatre work. They come for a one-year course. Seventeen of them are on scholarships provided by the Bharatiya Natya Sangh. The others have been sent by their respective State Govern-

ments. Most of them are married and have families; have taken long leave from busy jobs to attend the Institute.

Two experts selected by Unesco are members of the small teaching faculty. Miles Lee, who has a puppet theatre in Edinburgh, is a specialist in the Children's Theatre, while Alex Elmore, a rural theatre specialist, spent the last four years in Pakistan with the Arts Council, and ten years before that working with Rukminidevi Afundale in Kalakshetra, Madras. Miss Minnie Boga, who has studied the theatre in France, England and Germany, is the Executive Secretary, while Raghuvir Sahai, writer of Hindi plays and articles, is in charge of the Research Section which collects all types of material for the theatre.

Workshop System

The work of the Institute is organized largely on the "workshop" system. The students are taught to work out problems for themselves and to put into practice their theoretical knowledge. The Institute is not a school of drama. It is rather a school for the theatre covering all aspects of theatre work—theoretical as well as practical. The students are divided into two groups, one concentrating on the rural theatre, the other on the children's theatre. The two groups work together on the theoretical part of the programme which includes talks on the psychological aspects of the theatre, the relationship of producer and actors, and other similar topics. But for the practical work, which occupies by far the largest part of the schedule, they study separately.

Work is extensive as well as intensive. Students specialise in production techniques. They also design and help to make the costumes for the plays they produce; they build model sets as well as the actual sets and the scenery. They learn how to act so that they can write, adapt, translate, produce and direct their own plays.

In addition to this wide programme, each student de-

votes one day a week to intensive work on an individual project of his own choice. These projects are extremely varied. One student, for example, is writing in his own language a textbook on theatre techniques. Another is doing research on masks and dancing; and I saw a third directing a play he had written on a theme suggested to him by one of the experts. He had designed the sets and costumes, and the whole presentation was the result of his individual effort.

English

English is the working language of the Institute because it is the only language common to all the students and professors. But every play is translated and presented in Hindi as well as in English. None of the plays are produced for public presentation. The finished production as considered as a test, an examination in the work that has been done and, as such, it is submitted to Institute members, and to them only, for constructive criticism and advice.

When I visited the Institute, it was housed in a large building in the New Delhi exhibition grounds. The hope is that this can be retained as permanent headquarters. The rooms were still very bare, the stage was in the process of being built, the library and reading room only partly installed. But the place was a hive of activity.

In one of the rooms, two girls, one is slacks, her hair in a pony tail, the other in a cotton sari, were practising voice production and acting. In the large hall where the stage was being constructed a young man was directing his

project play. In the workshop I was shown the model sets built by the students. Some-one was carpentering a piece of scenery, and from a corner a lion made of thin flexible cane surveyed the room.

Costumes Cut

In another corner, costumes were being cut, while at a long table sat eight of the students modelling the faces of puppets. They had chosen any character they wished, noted its salient features and then tried to model the face to express those features—a useful exercise in understanding the personality of characters in a play. The walls of another room were covered with abstract gouaches, the first efforts at finger painting by the students, and another exercise in self-expression. Here was no conventional school. One got the feeling of exciting experiment and improvisation.

At the end of their course two students from the Institute are to go abroad on Unesco fellowships to study the theatre in Europe or America or in another part of Asia. The Institute hopes to keep in contact with the remaining twenty-four through the regional centres of the Bharatiya Natya Sangh. Their knowledge and training can play a valuable role in the development of the theatre movement in rural and urban areas, in the programme of the Community Development Centres and in those of the Bharatiya Natya Sangh.

By the training it imparts and the research it carries out, the Asian Theatre Institute is making a vital contribution to the Indian theatre. When it expands its activities to the whole of Asia, when it is fully supported by other Asian countries, it will contribute fruitfully and widely to cultural exchange and to the development of greater international understanding. (UNESCO)

Cable & Tel. Add. HARGVAN.

Phone 29368

P. Hargovan & Co.
(Pty.) Ltd.

Earthenware Pickle Jars 3 Gallons 12/6 each F.O.R. Durban
Fresh First Grade Green Ginger 1/2 per lb. " " "
Fresh First Grade Garlic 2/- " " "

Cash with order only.

P. O. BOX 1250.

155/7 Warwick Avenue
DURBAN.

Mahatma Gandhi?

Was there a Man such as Mahatma Gandhi who lived on this Earth?

Then what did he do?

See for yourself this mighty Man who moved on this Earth and gave the world a new vision of thought.

This publication is fully illustrated. Over 300 pages and over 500 photographs of art paper.

12 x 15 STRONGLY BOUND BOOK

Released by the Government of India
Priced £5—5—0.

NOW FOR SALE AT

D. ROOPANAND BROS.

PUBLISHERS AND BOOKSELLERS

Phone 20707. — P.O. Box 2524.
85 VICTORIA STREET, DURBAN.

Newly Arrived 'Jaico' Books

KASHMIR PRINCESS	25 s.
One Thousand Nights On A Bed Of Stones	6 s.
The Unmarried Widow	6 s.
The Spell Of Aphrodite	6 s.
Some Inner Fury	6 s.
Stories From Bengal	6 s.
Chitraklekha	6 s.
The Ten Princess	6 s.
War And Peace	6 s.
The Living Thoughts Of Voltaire	6 s.
The Living Thoughts Of Karl Marks	6 s.
The Living Thoughts Of Confucius	6 s.
Somdeva's Katha Sarit sagara	6 s.
Tales From Kalidasa	6 s.
The Whirlwind	6 s.
The Voice Of God And Other Stories	6 s.
Kadambari	6 s.
Keeping Fit	6 s.
The Miracle Of Milk	6 s.
Siddhartha, Man Of Peace	6 s.
Goutama, The Buddha	6 s.
Nectar In Sieve	6 s.
Somadeva's Vetala Panchavinsati	6 s.

(Prices Including Postage)

Obtainable From:

INDIAN OPINION,
P. Bag, Durban.

THE QUEENSLAND INSURANCE COMPANY LIMITED.

(INCORPORATED IN 1886 IN NEW SOUTH WALES)

TRANSACTS ALL CLASSES OF INSURANCE

Fire - Marine - Accident

Consult:

MISS TEHMI SORABJEE RUSTOMJEE

SPECIAL INDIAN REPRESENTATIVE.

106 MANSFIELD ROAD, - - - DURBAN.

P. O. Box 476. - - - TELEPHONES 47453 & 47888.

African Delegates Impress World Conference

(Continued from front page)

of Northern Rhodesia, said that the worst type of apartheid was being practised in Rhodesia.

He hoped that the World Assembly of Youth would enable him to see how other people reacted to their desire for freedom. He was satisfied with the response from most delegations.

Mr. Kaunda's colleague, Mr. Gordon C. Chindele, a labour leader, was sorry for the lot of African workers engaged in the copper mines of Northern Rhodesia. African workers were paid much less compared to their European counterparts. They were allowed no position of responsibility, he added.

Door Not Closed In Kenya

Mr. J. M. Oyangi (28), who is deputising for his leader Mr. Tom Mboya at the Assembly meeting, was pleased with the interest shown by his fellow delegates in the problems of Kenya. Mr. Oyangi, Organising

Secretary of the People's Convention Party of Kenya, saw in the World Assembly of Youth an answer to the racial problems facing the African continent.

Speaking of Kenya and its problems, Mr. Oyangi said that the Kenya Africans had once for all rejected the Lennox-Boyd proposals for constitutional reforms. "We do not see anything worthwhile in them," he declared. However, they had not closed the door to negotiations and were prepared to consider new proposals. As it was, they stood for total independence.

Besides six million Africans, there were about 100,000 Indians resident in Kenya. While some Indians might have associated themselves with the whites there were many who were sympathetic to the Africans. Two Indian members of the Legislative Council were openly expressing themselves in favour of the demands put forward by the People's Convention Party.

Mr. Oyangi saw no justification for the continuance of the Emergency in the Colony. There were no disturbances now. Africans were concerned over the reports that the authorities proposed to deport Jomo Kenyatta at the end of his prison term in 1959.

African Civilisation

In the discussion following Dr. Eñli Zinson's talk on "African Civilisation," over a dozen delegates from Africa spoke to plead for African independence and for a reassessment of the problems of the African peoples.

Dr. Zinson, who represents Dahomey in the French Senate, told the delegates that there was no single African civilisation. The Arab-Islamic and the Nile civilisation had become intermingled with it. There had been geographic barrier which had checked a deeper penetration by these influences. But of late Western civilisation had made its impact on African civilisation.

Speaking of factors that impeded the emergence of a unified African civilisation, Dr. Zinson listed the absence of a common language as one of the most important. It was difficult to find a common language for the whole of the African Continent.

Dr. Zinson felt that African civilisation would have to be a mixed one or it would not exist at all. It would comprise all that was good in Africa's own

civilisation without distrusting what Western and other civilisations offered. He found similarities in Indian and African civilisations in so far as they were both mystic, both laid emphasis on the individual and both were spiritual in essence.

Speaking of Africa of the future, Dr. Zinson said that Africa would develop: it would have its own civilisation and "I hope this civilisation will not be

one which will go after 'sky scrapers'."

He said that Africa could realise itself only after throwing off the shackles of slavery. It would have to free itself. The World Assembly of Youth, he added, could help in quickening this realisation.

"Independence is what we need. This is the aim we have," Dr. Zinson added amidst thunderous cheers.

Policy Statement By Kenya's Elected MP's

THE "Kenya Daily Mail" reports that the African Elected Members recently issued a statement on the "Pledges, Goals and Constitutional Proposals" deserving of the widest possible publicity. Unfortunately it appears to have found no mention worth the name in the East African Press or the Press abroad.

Although the statement was issued in the last week of June we received a copy only a few days ago and gladly publish it in the interest of knowledge and information about the aims and ideas of those who would soon count the most in the affairs of the country.

The statement is divided into three parts. The first defining the African "Pledges" is given below.

"We the African Elected Members of the Kenya Legislative Council, personally, collectively and on behalf of the African community, which we represent, do hereby pledge ourselves to observe, perpetuate and safeguard the principles and ideals here below outlined, which we believe to be the most just and most humane for the kind of Kenya Society which we long for and for whose realisation we have dedicated ourselves.

No Exploitation

Every man, woman and child is entitled to the fullest development of his or her physical, mental and spiritual attributes.

In the pursuance of the above ideal, we envisage and shall work for a democratic society in which equality of educational and economic opportunities, as well as equality of political and legal rights will be the fundamental principles of Government.

Every person is entitled to enjoy the fruits of his or her labour in accordance with the principles of equality and fair distribution of wealth. We believe in equal pay for equal work irrespective of the race or sex of the worker. We condemn all forms of exploitation of peoples or confiscation of their private property.

We do cherish the principles, that if the distribution of wealth is such as to violate the very

elementary principles of equality, justice and proper utilisation of country's resources (wide, the Kenya Highlands System) the State is justified to intervene so long as just compensation is duly paid to all those whose property may in any manner be affected by the redistribution or by the economic planning that the State deems necessary.

State's Duties

The purpose of the State is to do for the community those things that the community cannot do for itself. Accordingly the State, through its organised institutions of Government, is responsible for the well-being of its individual citizens who are in unavoidable want for every soul counts and none are expendable.

This principle must go hand in hand with the concept of civic responsibility which calls upon every individual to be fully conscious of his duties to the community and the State as a constant reminder that rights within any State are best safeguarded by individual citizen's willingness to play their full parts as contributing members of the body politic.

Pakistan Takes Over Gwadar

KARACHI, Monday.

PAKISTAN today took over the administration of Gwadar, an enclave on Her Mekran Coast formerly governed by the Sultan of Oman and Muscat.

Announcing this in the National Assembly here, the Prime Minister, Mr. Malik Feroz Khan Noon, thanked the British Government for its assistance in negotiations on the future of the enclave. He also thanked the Sultan for his "wise and statesmanlike decision.—Saps-Reuters

Mosley Group Blamed For English Riots

(Continued from front page)

than that required to break up a Communist rally and the movement could not organise a clash, let alone find all the rioters.

Its propaganda, which is of a continually declining technical standard, is directed towards diverting racial hatred to anti-Government feeling, rather than inciting violence.

This week the movement's members have been holding meetings with the alleged intention of "quieting down the Teddy boys." They offer as justification of this statement their consistent and laborious fairness to the Negro.

Action says it is "too easy to blame the coloured (non-White) people, loading the decent majority with the sins of the minority." And Mr. G. Hamm, one of the movement's speakers, has announced that "it is intolerable to discriminate on grounds of race or colour."

Yet these statements are accompanied by a refusal to attack the aggressors who are, says Mr. Hamm, "the target of those who have grown old too early and have forgotten or prefer to forget the wild indiscretions of their own youth."

India Letter

(From Our Own Correspondent)

Student Kidnapped And Robbed Of Rs. 8,000

TILL late on Tuesday night the Bombay city police were making a frantic search for two unidentified men who were alleged to have kidnapped a 24 year-old college student in broad daylight and robbed him of Rs. 8,000.

The police said that the young man, Sudesh Gupta, was approached by these two men near a bank building. They asked him to get into a car which sped away towards the suburbs. After robbing him of the cash which he was to have deposited in the bank they released him.

A later report states that the student concerned subsequently confessed to the police that the "hold-up" was stage-managed by three of his friends.

The Detection of Crime Branch stated that Sudesh Gupta, who had earlier complained of having been kidnapped in a car and robbed, made a clean-breast of the "hold-up". He was said to have fallen in bad company and wanted to divide the money entrusted to him by playing a hoax on his father and the police.

What A Fortune

His Lancashire friends felt sorry for Mahmud Baki Yazdi. They looked on him as a man who had come here from Iran in the hope of making a fortune only to find that the going was much harder than he had expected.

He lived in a squalid little flat in Blackpool. His shabby clothes proclaimed him to be a poor man. So did the fact that he restricted himself to a diet of pears and melon.

Yazdi, everybody knew, allowed himself only one luxury in life—his books. They were piled up all around the hard leather couch on which he spent his nights.

The truth about Yazdi came out only when his private affairs became public property after he died last December. He left £87,226.

When they counted up his books, they found there were 99,000 of them, including rare editions of Omar Khayyam.

What his friends did not know was that Yazdi had set up a cotton-exporting business when he came to the U.K. in

1923. It had offices in Manchester in London.

His wife, daughter of an Iranian land-owner, died soon after arriving in England. She left a large fortune to her husband.

45-Mile Long Ropeway

An ambitious project to link Chinai in Jammu province with Srinagar by a ropeway is "under the consideration of the State Government."

The ropeway which is expected to be 45 miles long would

easily be one of the longest in Asia. It will reduce the distance between Srinagar and Chinai by 90 miles.

The project is expected to cost Rs. 1.5 crores.

Apart from helping the promotion of tourist traffic, the ropeway would considerably reduce the freight of goods being imported into and exported from the State.

The ropeway will enable the tourists to have a view of Kashmir's rich forests which attract thousands of tourists a year.

Mr. Dhebar Worried Over Conflict In Kerala

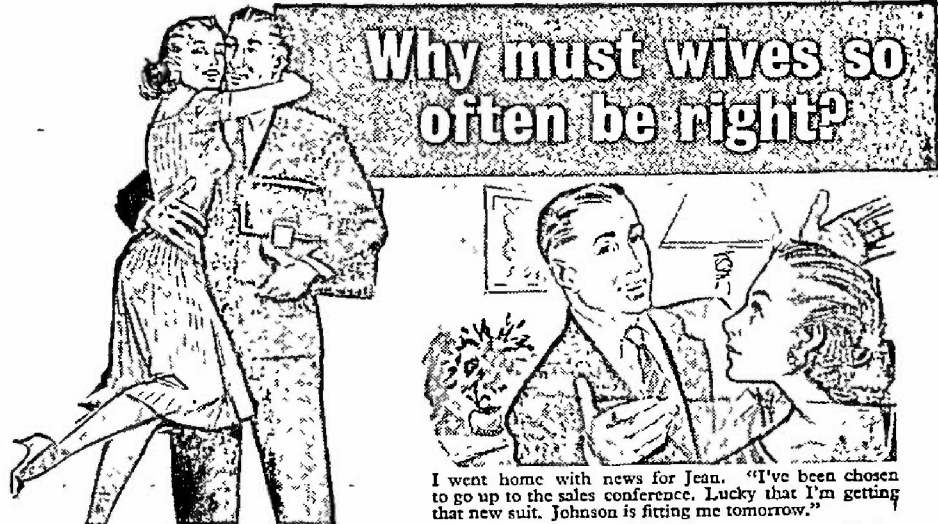
A "worried" Congress President flew into Ernakulam for a

seven-day visit to Kerala amidst reports of shooting, murder and violence again in the Communist-ruled State.

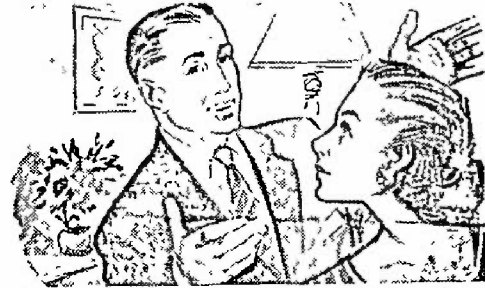
Two Communists were shot dead in Kasargod allegedly by supporters of the landlord, himself described by Congressmen as a Communist supporter.

In Kottayam District, complainant in a criminal case was reported killed by Communists, while an active Congress worker was stated to have been stabbed in Trichur District.

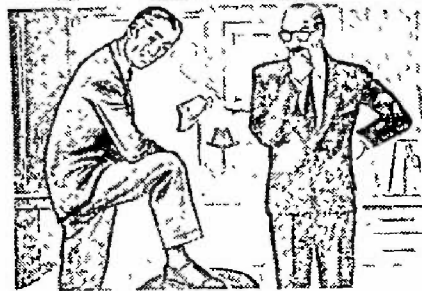
Immediately after arrival the Congress President told news-men that the interpretation by the Kerala Chief Minister, and the Communist Party of the incidents and happenings here "are worrying me more."

Why must wives so often be right?

I went home with news for Jean. "I've been chosen to go up to the sales conference. Lucky that I'm getting that new suit. Johnson is fitting me tomorrow."

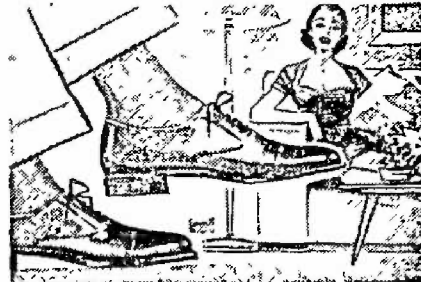
"Hope you don't mind my suggesting it," said Johnson. "The suit's just right, but a new pair of shoes would..." "New shoes," I interrupted, "I've only had these a couple of months."

Jean was more outspoken than Johnson when I told her. "It's what I've been telling you for years. You fuss about hats and suits and neglect your shoes. You look unfinished if you don't polish your shoes regularly."

So, the very next morning, those shoes got a thorough going over with Nugget. I packed a Nugget cleaning outfit, too. And I must admit it really did something to my appearance.

Jean smiled when I got back from the conference. "Your shoes are a long way from your head but you're thinking about them at last, thank goodness." "Thank Nugget," I said.

'NUGGET'—the shine of good shoes

Latest Records For Your Selections

Samundar	5 Records	Rok N roll	41/3
Barish	5 "	"	41/3
Mr. X	4 "	"	33/-
Aasha	4 "	"	33/-
Paying Gues:	4 "	"	33/-
Chori Chori	5 "	Best Music 1956	41/3
Naya Andaz	6 "	" " 1958	49/6

Best Instrumental No.

Fantush New Delhi	8/3
C.I.D. Both Sides	8/3
Dévtá	8/3
Mem Sahib C.I.D.	8/3
Chori Chori Both Sides	8/3
Baarisha and Basant Bahaar	8/3
Baap Re Baap. Naya Anadaz & Shremati	420	8/3

Packing & postage
7/6 extra.

BHARAT MUSIC SALOON

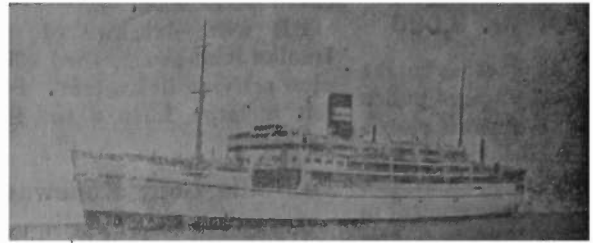
AND BOOKSELLERS
(Corner Gray & Lorne Streets)

286 Grey Street,
Phone: 29488.
DURBAN.

B-I

Sailings Between East African Ports Karachi And Bombay

S.S. Kampala due 30th Sept. 1958.
Sails for Bombay on 5th Oct. 1958.

S.S. Karanja due 29th October 1958.
Sails for Bombay via Karachi on 4th Nov. 1958.

PASSAGE FARE TO KARACHI OR BOMBAY

First Class	single	without	food	£92-0-0
Second	"	"	"	£60-15-0
Third	"	"	"	£31-10-0

For further particulars apply to—

Shaik Himed & Sons (Pty.) Ltd.

390 Pine Street, — Durban.
Telephone 20432, Tel. Add. "KARAMAT."

India's Largest Insurance Company At Your Service

The New India Assurance Company Limited

SOLE REPRESENTATIVE IN THE UNION OF SOUTH AFRICA.

RUSTOMJEE JALHOY RUSTOMJEE

140, Queen Street, DURBAN.

FOR SERVICE AND SECURITY
CONSULT US FOR
EVERY TYPE OF INSURANCE

P.O. Box 1610.
Residence: 111 Eleventh Avenue,
DURBAN.

Phones:
Office: 25845
Residence: 36413.

ઈન્ડિયન

ઓપિનિયન

મહાત્મા ગાંધીના હસ્તે સને ૧૯૦૩માં સ્વપાયું.

ભૂતપૂર્વ તંત્રી સ્વ. મણીલાલ ગાંધી

મને અનુભવે શીખવ્યું છે કે, વ્યક્તિ તરીકે તથા પ્રજા તરીકે આપણે વિપુલ કામ કરવાની આંતરિક તાકાતથી જ સંપૂર્ણ પનીએ છીએ. —રેમ્યુઅલ ગોલ્ડમીન.

પુસ્તક ૫૬ મુ—અંક ૩૫

તા. ૧૨ સપ્ટેમ્બર, ૧૯૫૮.

છુટક નકલ પે. ૪

ડો. ફરવુઅર્ડનું ભાષણ

આજ આપણી વચ્ચેથી એક પ્રિય સાથી ચાલી ગયો છે. આજે આપણે એવું કામ પુરું કરવાનું છે. હું એમને પગલે ચાલવાનો પુરેપુરો પ્રયત્ન કરીશ.” આ વાક્યો વડા પ્રધાને એમની ચુટણી બાદ એક બાષણમાં ઉચ્ચાર્યા હતાં. વધુમાં એમણે જણાવ્યું હતું કે :

“એમના જે આદર્શો હતાં, એજ મારા આદર્શો બનશે, કારણ કે તે દક્ષિણ આફ્રિકાના મતાધીકારીઓની ઈચ્છા છે. મારે એ સ્પષ્ટ કરવું જોઈશે કે એક ધાર્મિક દેશના રાજકર્તા તરીકે મારે ઈશ્વર તરફથી પ્રેરણા મેળવવી જોઈશે. આજે આપણું દેશ ને શોકમાં નાંખવાની ઈશ્વરની ઈચ્છા હશે. પણ દેશનું કાર્ય તો ચાલુ રાખવું જ જોઈશે. આજે ઈશ્વરની ઈચ્છાથી હું આ સ્થાને આવ્યો છું, અને મને ખાતરી છે કે આપણા દેશમાં અને આપણા લોકોમાં બધું સારી રીતે થશે. કારણકે, ઈશ્વરની ઈચ્છાથી બધું શાય છે.

રાખે મને ખાતરી છે કે આ દેશની જનતાને હમેશા આ ભાવના મળશે.

બહારની દુનીયા માટે યુનિયનની સરકારે હમેશા શુભેચ્છા તથા મૈત્રીની ભાવના રાખી છે. સરકાર આ ભાવનાને કાયમ રાખવા માટે બનતો પ્રયત્ન કર્યો કરશે.

યુનિયનનો આફ્રિકાના બીજા રાજ્યો સાથેના સંબંધોમાં આપણે ખાસ ધ્યાન રાખવું જોઈએ કે જુદા રાજ્યોમાં ઘણા લેકબાચ છે. ખાસ કરીને કેમ્બી અને રહેણી કરણીમાં આ વસ્તુ આપણે સમજીને સ્વિકારવી જોઈએ.

આ દેશની રંગીન નીતી વિષે લોકોને ઘણી ખોટી બ્રમણ છે. ઘણા અવિચારી લોકો એટલું નથી સમજતા કે, જુદા ઉત્તરીની નીતીથી, નબળાને ભેરાવરથી બચાવી શકાય છે, અને દેશની લઘુમતીનું હિત સાચવી શકાય. જુદાઈ એટલે શાહીવાદ નથી. જુદાઈની નીતીથી, બધી કેમોને પોત પોતાનાં ક્ષેત્રમાં પોતાની લાયકાત સુજબ સરખી સગવડો આપવામાં આવશે. બાન્દુ લોકો તુ હિત રાખવામાં માટે, ગોરાઓને હાની પહોંચવી જોઈએ, તેમના પોતાના લક્ષ્યોમાં એમને પુર્ણ ઉત્તરી કરવાના સાધનો આપવામાં આવશે, જેથી ગોરાઓને એનાથી કોઈ પણ બાતલું તુકશાન નહીં પહોંચે.

આજે શોકને વખતે, આપણે એક શકીએ છીએ કે, આ દેશ

ના આફ્રિકાન્સ તથા અંગ્રેજી બોલનારાઓ વચ્ચે, સંબંધ સુધરતો જાય છે. હું બધાને ન્યાય આપવાનો પ્રયત્ન કરીશ હું સંપુર્ણ એકતા માટે ચોટી આશાઓ સેવું છું, અને મારું માનવું છે કે આ દેશને એક રીપબ્લીક બનાવવાથી જ તે સ્થાયી શકાશે આ આદર્શ માટે હું મારી બધી શક્તી વાપરીશ.

હું જાણું છું કે મારે માથે એક જાહુ જ મહાન જવાબદારી પડી છે, અને હાલનો સમય બહુ જ નાજુક છે, તે છતાં, હું આનંદથી અને શ્રદ્ધાથી આ કાર્ય સ્વિકારી લઉં છું. આપણા દેશમાં અને આપણા લોકોમાં જે રાષ્ટ્રીયત્વની ભાવના છે, તે લાંબી શકાય એવી નથી. અને જ્યાં સુધી આ લોકશક્તિ મારી સાથે છે. ત્યાં સુધી કોઈ પણ કાર્ય આપણે માટે બહુમાન નથી. એક નેતા ત્યારે જ સફળ થઈ શકે છે, જ્યારે તેની ઉપર ઈશ્વરના આશિર્વાદ સાથે, આમ જનતાનો વિશ્વાસ હોય. આ ભાવનાથી હું આજે, મારું જીવન મારો દેશ દક્ષિણ-આફ્રિકાને અર્પું છું.

કેનીયાના આફ્રિકન એમ.પી.ઓનું નિવેદન

કેનીયા ડેલી મેલ’માં છપાએલાં હેવાલ ઉપરથી જણાય છે કે, હાલમાં કેનીયાની સરકારમાં ચુટાઈને આવેલા આફ્રિકન સભ્યોએ પોતાની નીતી વિષે એક નિવેદન બહાર પાડ્યું છે. પણ આ નિવેદનને છાપાઓમાં બહુ જાહેરાત આપવામાં આવી નથી. એમ જણાવવામાં આવ્યું છે કે, આ નિવેદન, જુનના છેલ્લા અઠવાડીયામાં બહાર પાડવામાં આવ્યું હતું તે છતાં “કેનીયા ડેલી મેલ”ની ઓફીસે ઓગસ્ટમાં એ મળ્યું હતું.

આ નિવેદનના ત્રણ ભાગ કરવામાં આવ્યા છે. એનો પહેલો ભાગ, જે “વચનો”ના મથાળા નીચે છે તે નિચે પ્રમાણે છે :

કેનીયા લેલસલેટીવ કાઉન્સિલ ના ચુટાએલા, અમે આફ્રિકન સભ્યો, આફ્રિકન કેમ તરફથી

આજે, એવું વચન લઈએ છીએ કે, અહીં નિચે આપેલા આદર્શોને અમે હમેશા મન, વચન અને કર્મથી પાળીશું. અને અમે માનીએ છીએ કે કેનીયામાં અમે જે બાતનો સમાજ સ્થાપવા ઈચ્છીએ છીએ, એને માટે આ આદર્શોની ખાસ જરૂરીયાત છે.

દરેક સ્ત્રી, પુરુષ અને બાળકને પોતાનો શારીરીક, માનસીક, અથવા આધ્યાત્મિક વિકાસ કરવાની પુરેપુરી છુટ મળશે. આ આદર્શ મેળવવા માટે, એક પ્રજા સત્તાક રાજ્ય સ્થાપવું જોઈશે, જ્યાં પુરેપુરી આર્થિક સ્વતંત્રતા, રાજનૈતીક સ્વતંત્રતા અને કેળવણી અને શિક્ષણના વિકાસ માટે પુરેપુરી છુટ મળશે.

અમે એમ પણ માનીએ છીએ કે દરેક માનવીને પોતાની મહેનતનું પુરેપુરું ફળ મળવા (અનુસંધાન માટે જુઓ પાનું ૩૪૬)

"ઇન્ડિયન ઓપિનિયન"

મુકવાર તા. ૧૨ સપ્ટેમ્બર, ૧૯૫૮.

અતિ મુખર્તા

જો હાનીસબગમાં યુનાઇટેડ ઇંગ્લીશ સ્પીકીંગ દક્ષિણ આફ્રીકા એ નેહાનીસબગના સીટી હોલ ઉપરથી યુનીયન જેકને કાઢી નાંખવામાં આવ્યો તે બદલ વિરોધ સભા ભરવાની પરવાનગી નહોતી આપી. એ વખતે ઉપર જણાવેલી સંસ્થાના સભ્યોએ એમ જણાવ્યું હતું કે તેઓ મીટીંગમાં એવા પાટીયા રાખશે. જેની ઉપર સ્પષ્ટતાથી લખ્યું હશે કે, એ સભામાં હાજર રહેવાની આફ્રિકનોને છૂટ ન હતી. સાથે સાથે સંસ્થાના સભ્યો આવેલા લોકોમાં ફરીને આફ્રિકનોને ચાલ્યા જવાનું પણ રહેશે. આના કરતાં વધુ મુખર્તા ભરેલી વસ્તુ અમારા ધ્યાનમાં આવી શકતી નથી.

તે છતાં, આ નાના બનાવની મહત્વતા ખાસ છે. આ ઉપરથી બહાર થાય છે કે, ફરવુઅડે અંગ્રેજી ભાષાના સભ્યોમાં ભય રેડયો છે. સાથે સાથે આપણે એ પણ જોઈ શકીએ છીએ કે આવા નાના બનાવમાં પણ, એક પ્રબલસત્તાક દેશના ચિન્હો દેખાતાં નથી.

ઘણા વખતથી ઇલાયદાપણાના સરજનારાઓ ગોરાઓને એ કહેતા આવ્યા છે કે, તેઓ જે કાંઈ કરી રહ્યા હતા એ બધું ગોરા ઉપરી પણાને બળવવા સાધ કરી રહ્યા હતા. પણ ન્યાયમાં માન મારા બંને પક્ષના નેતાઓએ ચેતવણી આપી હતી કે, જ્યારે કોઈપણ વ્યક્તીની સ્વતંત્રતા છીનવી લેવામાં આવે છે ત્યારે બધાની જ સ્વતંત્ર ઉપર હુમલો થવાનો સંભવ રહે છે. પણ બીજી ચીજોની જેમ આ દુઃખી દેશમાં વિચારપણુ ત્યજી દેવામાં આવ્યું હતું. હમેશાં ગોરાઓના કિતને લક્ષમાં રાખી બધા કાર્યો કરવા માં આવતાં હતાં. તે છતાં આજે આપણે જોઈએ છીએ કે એજ ગોરી પ્રબલને, આફ્રિકનોની જેમ હાથમાં ટોપી લઈ નેટીવ કમીશનર પાસે, સભા ભરવાની પરવાનગી લેવા જવું પડે છે. આજે કિસ્મત એમની વિરૂદ્ધ રગી રહી છે, અને ગોરો રંગ હોવા છતાં, તેઓ પોતાના સરજેલા કાયદાને શિકાર બન્યા છે.

આ બનાવ ઉપરથી બહાર થાય છે કે ગોરાઓ પણ ફરવુઅડની ઇચ્છાને વિરોધ નથી કરી શકતા, ખરી જોવાની ખુબી તો એ છે કે જે લોકો, યુનીયન જેકને ઉતારવા સામે વિરોધ દર્શાવવા ઇચ્છતાં હતાં, તે આ દેશનો એક ખડુ જ લઘુમતીનો પક્ષ છે. તેઓ પોતાની મેળે, યુનીયન જેકને પાછો ઉંચો કરવા માટે કાંઈ જ કરી શકે એમ નથી—તે છતાં આ એક નાનો નબળો પક્ષ, એ લોકોને પોતાની સભામાંથી, નસાડી દેવા ઇચ્છતાં હતાં કે જે લોકો કદાચ તેમને સંખ્યાનું જોર આપી શકેત, ન કે તેઓ માટે યુનીયન જેક કાંઈ જ મહત્વતા ધરાવે છે. કારણ કે આફ્રિકનોની આજે જે સ્થિતિ કરવામાં આવી છે એમાં યુનીયન જેકે પણ પોતાનો પુરે પુરો કાળો આવ્યો છે. આ બનાવ ઉપરથી ઇલાયદા પણાની થતી અમાતુષ્યતા બહાર થાય છે. આપણે જોઈ શકીએ છીએ કે, આજે ઇલાયદાપણાએ, ગોરાઓને પોતાના હુકમન બનાવી દીધા છે. આજે અંગ્રેજી બોલનારાઓની સ્થિતિ પણ આવીજ બની ગઈ છે.

કેનીયાના આફ્રિકન એમ.પી.ઓનું નિવેદન

(પહેલા પાનાનું અનુસંધાન)

જોઈએ. અને કોઈપણ કાર્ય માટે, રંગભેદ અથવા કોમી ભેદ વગર સરખો પગાર મળવો જોઈએ. કોઈપણ વ્યક્તીની ખાનગી મીલકત અથવા જમીન ઉપર કબજો લેવા સામે અમારો સખ્ત વિરોધ છે. જો દેશના ધનને લોકો વચ્ચે ન્યાય, અને એકતાં થી ખાટવામાં ન આવે, તો રાજ્યે હખલગીરી કરવી જોઈએ. અને આ કાર્યમાં જો કોઈપણ વ્યક્તીને તુકશાન પહોંચે તો તેને રાજ્ય તરફથી એ બદલ પુરેપુરી મદદ મેળવી જોઈએ. રાજ્યનું એક હેતુ એ છે કે, જે વસ્તુ સમાજ પોતાને માટે

ન કરી શકે, તે રાજ્યે કરી દેવી જોઈએ. તેમજ દરેક વ્યક્તીનું હિત જોવું એ પણ રાજ્યનું કામ છે. રાજ્ય પોતાની જુદી જુદી સંસ્થાઓ દ્વારા આ કાર્ય સંભાળી શકે છે. આની સાથે સાથે દરેક નાગરીકે પણ કોમ તરફ અને રાજ્ય તરફ પોતાની ફરજ સમજી અને બતાવવી જોઈએ. દરેક નાગરીકે એ યાદ રાખવું જોઈએ કે એક રાજ્યમાં પોતાના હકો બતાવવા માટે, દરેક વ્યક્તીએ, પોતાની ફરજ બતાવવાની ઉત્તમ ક્રમ તા બતાવવી જોઈએ.

શ્રીટનમાં કોમી હુલ્લડો

હેલા થોડા અઠવાડીયામાં શ્રીટનમાં કાળા તથા ગોરાઓના હુલ્લડો ચાલી રહ્યા છે. આ હુલ્લડો નોર્ટીંગ હેમ તથા નોર્ટીંગહીલના શહેરોમાં થયા છે. આ વિષે ઉલ્લેખ કરતાં શ્રીટન ના હોમ સેક્રેટરી, મી. બટલરે શ્રીટન ના વડા પ્રધાનને જણાવ્યું છે કે, આ હુલ્લડોની અસર અત્યારે અને આગળ જતાં જણાશે. અત્યારે, દેશમાં શિસ્તતા બળવવા માટે, હુલ્લડોને રોકવાનું જોઈએ. વધુમાં એમને જણાવ્યું હતું કે કોઈ પણ ગેરકાયદેસર કાર્ય સામે

સરકાર બહુજ સખ્તાઈથી પગલાં લેશે. અને ગેરકાયદેસર રીતે હાનીસબગે હથીયારો રાખનારાઓની પણ સખ્ત તપાસ થશે. જે દરમિયાન મી. બટલરે ખાસ અરજ કરી હતી કે, આ હુલ્લડો કારણુ, પરદેશમાં અથવા શ્રીટનમાં, વધારી અથવા અતિશયોક્તિ કરીને ન દેલાવવા શ્રીટનની સરકાર આ કારણો ની તપાસ ખાસ ધ્યાન દઈ ને કરશે, અને એનો નિકાલ કરવાનો બંનેલ પ્રયત્ન કરશે.

વિવિધ વર્તમાન

આફ્રિકનોને વેપાર કરવાની પદ્ધતીઓ શીખવવા માટે સાત દિવસનો કોર્સ

કેનીયાના વેપાર ખાતા તરફથી આફ્રિકન હુકમનદારોને વેપાર કરવાની પદ્ધતીઓ શીખવવા માટે સાત દિવસનો કોર્સ મોમ્બાસામાં શરૂ કરવામાં આવેલ છે. હોલસેલ વેપાર, હીસાબ ઇત્યાં, માલની ગોઠવણી અને મેનેજમેન્ટ વગેરે વગેરે વિષયો ઉપર લેક્ચર્સ રાખવામાં આવેલ છે. આની ઉદ્દેશ્યન વિધિ ડીરટ્રીક્ટ કમીશનરે કરી હતી. તેણે આવી ટેકનિકની ઉપયોગીતા ઉપર ખાર યુદ્ધી સરકાર અને મ્યુની-સીપોલીટી અમુક કામકાજ માટે લેન આપશે તેમ જણાવ્યું હતું જે માટે તેમની પાસે ચાર હજાર પાઉંડની

રકમ અનામત છે. અત્યાર સુધીમાં સોળ આફ્રિકન વેપારીઓને ૨૭૭૫ પાઉંડની આ રીતે મદદ કરવામાં આવેલ છે.

નવી પદ્ધતી સુબખ ટાંગાનિકામાં થનાર ધારાસભ્ય સુટણીઓ

સુટણીની નવી પદ્ધતી સુબખ ટાંગાનિકામાં ધારાસભાની સુટણીઓ ચાર વિભાગમાં આવતા વર્ષના સપ્ટેમ્બર મહિનામાં થવાની હતી તે હવે આવલક ફેલુઆરીમાં થશે. આ પદ્ધતી માટેની સુટણી માટે સામાન્ય મતપત્રક તંબુપાર થાય છે. જેના ઉપર એશીયન, આફ્રિકન અને યુરોપીયન મતદારોનાં નામ નોંધાયેલ, અને દરેક વિભાગમાંથી એક એશીયન, એક આફ્રિકન અને એક યુરોપીયન પ્રતિનિધિને સુટવાનો રહેશે.

આલમની અટારીએથી

લંડનમાં મળેલી આંતર-રાષ્ટ્રીય કેન્સર પરિષદ

અમેરિકાના પ્રતિનિધિએ એમના પ્રવચન દરમિયાન કહ્યું હતું કે, આતરે ત્રણમાંથી એક દર્દી બચી જાય છે. એક દાયકા પહેલાં આરમાંથી એક રોગી બચી શકતો હતો. આ વસ્તુ આજોઆજ એક મોટા દાયકાવધ છે. પરંતુ તે પુરતુ નથી. અમને આતરી છે કે લાગતા વળગતા સર્વ કોષ્ટનાં સંયુક્ત પમલાથી કેન્સરના બે રોગીઓ માંથી એકને બચાવી શકીશું.

સોસાયટીનું અંતિમ ધ્યેય તે છે જેમ તે જેમને કેન્સર થયું હોય તે બધાને જ બચાવી લેવાનું છે અથવા તે કેન્સર ના રોગને યતો જ અટકાવવાનું છે. આ ધ્યેયની સિદ્ધિના આધાર ભાવિ સંશોધન પર રહેલો છે અને આ દિશામાં સંશોધન કરવાના કાર્યને તે વરેલી છે.

કેન્સરના ઉપદ્રવને દાખી દેવાના પરિણામમાં અમેરિકાના દરેક પુરુષનું, સ્ત્રીનું અને બાળકનું હિત રહેલું છે, એમ કહીને ડૉ. કોમ્પેચે જણાવ્યું હતું કે, જે અમેરિકાને એ આજથી 14 વર્ષ પહેલાં આ સોસાયટીને માત્ર ૮૦૦૦૦૦ ડોલર આપ્યા હતા તેઓજ હવે આ સોસાયટીના કાર્યક્રમને ટેકા આપવા માટે વાર્ષિક આશરે ૩૦,૦૦૦, ૦૦૦ ડોલર આપે છે.

ડૉ. કોમ્પેચે કહ્યું કે, મોટા મોટા મોટા ભોમ બનાવવા પાછળ જ માત્ર અણુશક્તિનો ઉપયોગ કરવાની પામલ સ્પર્ધા ચલાવવા કરતાં આવા રોમ-ચાળાનું શમન કરવા માટે અણુશક્તિ ઉત્પન્ન કરવા પાછળ લાખો ડોલર ખર્ચો રહ્યા છે તે વસ્તુ હેવાધારણ આપે જેવી છે. જે કે પહેલાં અણુ શક્તિ કેન્સર તથા અન્ય રોગોના ઉપચાર માટે ઉપયોગમાં આવતી હતી અને આતરે પશુ તેના ઔષધકીય ઉપયોગ માટે અણુશક્તિ સંબંધવા માટે તદ્દપારી ચાલી રહી છે.

આચાર્ય વિનોબાજીને મેગસેસે પારિતોષિક

જીન વહેચણીના જેમના પ્રવાસે રાષ્ટ્રવ્યાપી ચળવળમાં પરિણમ્યા છે એવા આચાર્ય વિનોબા ભાવેની જનતાના નેતૃત્વ માટેના રોમન મેગસેસે પારિતોષિક માટે પસંદગી કરાઈ છે. મેગસેસે ક્ષેત્ર-ઉચ્ચનના ટ્રસ્ટીઓએ ૧૦ લાખ ડોલર (લગભગ ૩૫૫૫ ૩૫૦૦૦) ના ધનામ માટે વિનોબા ભાવેની પસંદગી કરી છે. દ્વિલીપીન્સ

ના એક વારના પ્રમુખ સ્વ. મેગસેસે ની સ્મૃતિને જાળવી રાખવા આ પારિ-તોષિકની સ્થાપના કરવામાં આવી છે. આ માટેના ક્ષેત્ર-ઉચ્ચનની ત્રણ વર્ષે ચર્યાગત કરાઈ હતી અને ન્યુયોર્કના રોક ફેલર ફંડ તરફથી આમાં ૫૦૦૦૦ ડોલર મળ્યા હતા. ટ્રસ્ટીઓનું મોડું શ્રીલીપાર્શ્વ-સના સાત આગેવાનોનું અનેકું છે અને નીચેનાં પાંચ ક્ષેત્રોમાં મોખરે રહેનાર એવા ઐશિયાના મહાતુભાવોને પાંચ ધનામો આપ્યા છે:

- ૧. જનતાનું નેતૃત્વ.
- ૨. સરકાર સેવા.
- ૩. જન સેવા.
- ૪. આંતરરાષ્ટ્રીય સમજૂતી.
- ૫. પત્રકારત્વ તેમજ સાહિત્ય.

સામાજિક અન્યાય અને આર્થિક અસમાનતાના કારણોના ઉલ માટે પોતાના દેશના મોટા ભાગના લોકોને જાગૃત કરનાર બખિત તરીકે મોડે વિનોબાજીનું નામ જાહેર કયું હતું. વધુમાં જણાવવાનું હતું કે 'સ્વ. પ્રમુખ મેગસેસેની જેમ આચાર્ય ભાવે વિનમ્ર માનવી છે અને માનવચારિત્ય ની ચૂળજીવ બલાધમાં તેમને શ્રદ્ધા છે.'

અવકાશ સંચાર માટે ડોક્ટરની પદવી

કુલીફોર્નિયા યુનીવર્સિટીએ અવકાશ સંચાર માટે ડોક્ટર ઓફ શીલો-સોશી (પી. એચ. ડી.)ની પદવી આપી છે. આ વીષયમાં આ પહેલી જ ડોક્ટર ની પદવી આપાઈ છે એમ મનાય છે. તાજેતરમાં એક પદવી દાનસમારંભમાં ડૉ. રોબર્ટ મેકરને આ પદવી આપવામાં આવી હતી. યુનીવર્સિટીનો અવકાશ સંચાર કાર્યક્રમ ૧૯૫૮માં શરૂ થયેલો. તેની વીગતે અવકાશ યાનસંચાર વીશેના એક વિશ્વવિખ્યાત નિષ્ણાત ડૉ. સેમ્યુઅલ હેરીકે નક્કી કરેલી. તેમણે કક્ષા નક્કી કરવા વીશે ના એક જ અભ્યાસક્રમથી શરૂઆત કરેલી. વખત જતાં તેમણે ઈજનેરી ના પ્રાધ્યાપકો સાથે મળીને બીજા અભ્યાસક્રમો ઉમેર્યાં હતા.

શાન્ત નિકેતનમાં કવિવર ટાગોરની પુણ્યતિથિની ઉજવણી

શાંતિનિકેતનમાં તા. ૭મી ઓગસ્ટના દિવસે વિશ્વભારતી તરફથી કવિ-વર સ્વીન્ડનાથ ટાગોરની ૧૭મી પુણ્ય તિથિ ઉજવવામાં આવી હતી. આ નિમિત્તે વૈતાલિક ગીતથી વહેલી સવારે ઉજવણીના આરંભ થયો હતો, અને શ્રી નિર્લાલિતોદ ગોસ્વામીનાં અંદરમાં

કવિવર આપેલી યાદગાર સેવાઓને અંજલિ આપાઈ હતી.

અપેરે વાર્ષિક વક્ષારોપણ ઉત્સવ યોજાયો હતો. આ પ્રસંગે કેસારયા વાઘામાં સભ્ય થયેલા વિદ્યાર્થીઓએ કવિવર ટાગોરનાં પ્રસંગોચિત ગીતોના જાન સાથે વ્યવ કરતાં કરતાં ઝાડના કુમળા ઓડનું સરખસ કાઢ્યું હતું અને વિશ્વભારતીના જૂતપૂર્વ અધ્યાપક શ્રી પ્રભાતકુમાર મુખરજીના હસ્તે વેદિક મંત્રોચ્ચાર સહિત વિધિપૂર્ક એ વક્ષારો ઓડ વાળ્યો હતો.

આ પ્રસંગે સવિસદન આતે કવિવર ના જીવન અને કવન અંગેની હસ્ત પ્રતો, પુસ્તકો, ચિત્રો વગેરેનું એક પ્રદર્શન યોજવામાં આવ્યું હતું.

અમેરિકાને કોમ્યુનીસ્ટ ચીનની ચેતવણી

કોમ્યુનીસ્ટ ચીને, અમેરિકાને ખાસ ચેતવણી આપી છે કે, ચીની દરીયામાં અમેરિકન વોરશીપ પ્રવેશને ન કરવો. હેલ્લા થોડા દિવસોમાં ચીની દરીયામાં, ઘણી અમેરિકન વોર શીપો જોવામાં આવી હતી. પીકીંગ થી ખાસ સમાચારમાં એમ જણાવવા માં આવ્યું છે કે, આ દખલગીરી જાણી જોઈને કરવામાં આવી છે, કારણ કે ચેતવણી બાદ પણ અમેરિકન વોરશીપ્સ ચીની દરીયામાં જોવામાં આવી હતી. આનો અર્થ એ થાય કે, ચીની રાજ્ય ઉપર અમેરિકા હુમલો કરવા ઇચ્છે છે. આનું પરિણામ ધણું ગંભીર નિવડશે.

ચીન નેશનાલીસ્ટ પક્ષની સ્ટીમરો, પેટ્રોલ તથા અમ્યુનીશન કિલોમોયમાં લઈ જતી હતી, એને ૬ અમેરિકન વોરશીપોએ, ચીની કોમ્યુનીસ્ટ સરકાર ની ચેતવણીને ન ત્રણકારતાં, કિલોમોય થી લગભગ ૫ થી ૬ માઈલ સુધી સાથે આવ્યો હતો.

ચીનમાં સુર્યની શક્તિ દ્વારા મોટર હોઠાવાશે

સામ્પવાદી ચીનના વૈજ્ઞાનિકો સુર્ય ના કિરણો દ્વારા પ્રાપ્ત કરાયેલી શક્તિ દ્વારા મોટર ચલાવવાની શક્યતાઓ પર હાલમાં વિચારણા કરી રહ્યા છે. આ પ્રકારનાં વાદોનો ઉત્પાદન કરવા માટે ત્રિવર્ષી યોજના ઘડાઈ રહી છે.

ઉપરોક્ત સમાચાર આપીને તુલન ચીન સમાચાર સંસ્થા વધુમાં જણાવે છે કે શાંઘહાઈના ઈજનેરોએ એવી રીત શોધી કાઢી છે કે જે દ્વારા ડિઝલ એન્જીનોને હોર્સપાવર ૬૦૦ થી ૮૦૦ સુધીનો બનાવી શકાય છે. જાણીતા બ્રીટીશ હાપનાં જે ડિઝલ એન્જીનો આવે છે તેના કરતાં પણ આ નવા

ચાર્જનીઝ ડિઝલ એન્જીનો વધુ સાઈ ક્રમ આપશે અને તેમાં તેલનો વપરાશ-પણ ઓછો રહેશે.

સ્વચ્છતા માટે સુધરાઈની અપીલ

બ્યુહદ મુંબઈ સુધરાઈનાં જાહેર સંપર્ક વિભાગ તરફથી શહેર સંક્રાંધ અંગે એક નવું દિવાલપત્ર બહાર પાડવામાં આવ્યું છે તેમાં નાગરિકોનું એ હકીકત તરફ ધ્યાન દોરવામાં આવ્યું છે કે જાહેર સ્થળોમાં ગંદકી કરવી એ સુધરેલ પોલીસ ધારાની રૂએ થતો ગણાય છે.

વળી નાગરિકોને નવાં બાળકોના જન્મ અને નવાં બાળકોનાં નામો વહેલી તકે નોંધાવી જવા બાબત, જાહેર મોદકત સાચવવા બાબત, માખી ઓથી ખોરાકોની ચીજો ખમડતી અટકાવવા બાબત અને ગંદકી કરવાથી બને એટલા પ્રમાણમાં દુર રહેવા અનુરોધ કરતી જાહેરાત પટ્ટીઓ પણ બહાર પાડવામાં આવી છે.

ચીનમાં લોકોના

રૂઝીયા પીકીંગ તરફથી જણાવવામાં આવ્યું છે કે જે દીવસની સાંતી બાદ ક્યુપીયન પ્રાંતના ચાઇનીઝ કોમ્યુ-નીસ્ટોએ કિલોમોય ઉપર ફરી. મોઝમ ગોળાથી હુમલો ચાલુ રહ્યો છે. રૂઝીયા પીકીંગ તરફથી વધુમાં જણાવવામાં આવ્યું હતું કે, આના મોઝમ-ગોળા ના હુમલાથી બંદર ઉપર આવેલા માગડાઓમાં, ઘણાના મરણ તથા લોકોની મોદકતોમાં તુકશાન પરીણમ્યું છે. વધુમાં નાના બાળકોને શાળા ના વખતમાં સખત ધમ્મો પહોંચી છે.

ગ્વાદુર પર પાકીસ્તાનને કબજો

પાકીસ્તાનના મોકલ કિનારા ઉપર આવેલું ગ્વાદુર નામનું રાજ્ય, જેની ઉપર આજ સુધી, ઝોમન અને મુસકટના સુકતાનનું રાજ્ય ચાલતું હતું, તેની ઉપર પાકીસ્તાનની સરકારે કબજો કરી લીધો છે. પાકીસ્તાની નેશનલ એસેમ્બલીમાં આ ખારામાં બેલતાં પાકીસ્તાની વેગ પ્રધાન મી. માલીક શીરોઝ ખાન નૂને, આ બાબત માં બ્રીટીશ સરકાર તરફથી મળેલી મદદ માટે એમનો આભાર માન્યો હતો. સાથે સાથે સુલતાના હકાપણ બરેલાં પગલાં વિશે પણ એમની પ્રશંસા કરી હતી.

સાહ્યાર સ્વીકાર : મગનભાઈ પટેલ, બોક્સ ૭૧, રટેન્ગર પા ૧૦-૧૦-૦.

સ મા ચાર સંગ્રહ

—અતી વર્ષોને પરીણામે અનાજની પરીસ્થિતિ ઘણી વીકટ થવાને કારણે દેશમાં વધતો જાય છે. પણ સરકાર સાવચેત છે અને પ્રજા પાસે વિરોધી આંદોલન બદલે સહકારની આશા તેને દર્શાવી છે.

—બીહારની નદીના બંધો છૂટતા બિહાર પ્રાંતમાં માછલોના વિસ્તારમાં પાણી ફરી વળ્યા છે આથી પાકને ઘણું નુકસાન થયું છે.

—ગોદાવરી દેશમાં બંધ કરાવવાની ચળવળના પ્રમુખ નેતા સ્વામી રામચંદ્રે ફરી દેશબાહરમાં ૩૧ દિવસના ઉપવાસ શરૂ કર્યા છે.

—જર્મનીમાંથી ભારત ૧૨૪ કરોડ રૂપિયાની વજ્ર સામગ્રી ખરીદશે તેના બદલામાં ભારતને માલ જર્મનીમાં નિકાસ કરાશે.

—બાળકોના સત્તાવાળા ખેડાઈ અને ફેટલીક પેટેટ દવાઓના પાંચ કારખાના આ સરકાર રચાવવા વિચારી રહી છે. કારણ ઘણામ ૧૭ કરોડ રૂપિયાનો આવો માલ પરદેશથી મંગાવવામાં આવી રહ્યો છે.

—સુરતમાં જગેર વિનોબાજી છુદાન પદ્ધતિ કરતા આવશે ત્યારે તેમને પંડીત નહેરૂ મળશે. સુરત સ્વામી સમીતીના પ્રમુખ તરીકે જોદાનીસબખા ની એક વખતના રહીશ ડો. વલ્લભ ભાઈ પટેલ ચૂંટાયા છે.

—નુન અને નહેરૂ પાકીસ્તાન તથા ભારત વચ્ચેના પ્રશ્નોની ચર્ચા કરવાં નવી દિલ્હીમાં ૧૦મી સપ્ટેમ્બરે મળશે.

—નાગ જાતીના બંધખોર નેતા હાલ પાકીસ્તાનમાં ગયા છે અને ભારત વિરોધી પ્રચાર કરી રહ્યા છે. ભારતમાં એમ મનાય છે કે તેઓ તેમના પ્રથમે યુનેામાં લઈ જશે. નામ નેતાને સફળતા મળે એ વિશે પંડીત નહેરૂ સંકાળીય છે.

—હોંદમાં બધે જણે વરસાદ પડ્યો તેથી શાક બાજી ઘણા મોઢા યતા જાય છે. અને અનાજના ભાવોમાં પણ ઉછાળો આવ્યો છે. આ વિશે રાજસભામાં મોલતાં પંડીત નહેરૂએ જણાવ્યું કે “અનાજના ભાવોના ઉછાળા સંદર્ભોરતું પરિણામ છે. આ પ્રશ્નને ઉકેલ કરવા બધાએ સહકાર આપવો જોઈએ.”

—અમદાવાદમાં શહીદ સ્મારક સંસ્થાએ થયો તેને પરીણામે અમદાવાદ સુધરાઈ ના પ્રમુખે શહીદ સ્મારક કરવા દેવા રજા આપી આ સામે મુંબઈ સરકારે તેમ નમતું ન આપવા દરમ્યાન કયું આથી સુધરાઈના પ્રમુખ તરીકે શેઠ ત્રિપુભાઈએ રાજીનામું આપ્યું છે. સુધરાઈના સભ્યો સરકારના દરમ્યાનને

વિચારવા અને રાજીનામું પાછું ખેંચી લેવા પ્રમુખને સમજાવી રહ્યા છે.

—કચ્છમાં વરસાદ ન પડવાથી ત્યાંના ખેતરો સુકાવા લાગ્યા છે. જુલાઈ પછી ત્યાં વરસાદ પડ્યો નથી. આથી પશુઓને ચારાની પણ ઘણી અછત થતી જાય છે.

—ભારતમાં યતા રહેલે અકરમાલે સામે કડક પગલા રૂપે રહેલે જોડે એવો નિર્ણય કર્યો છે કે જે કાઢના વાઈ અકરમાલ થાય તેમની ઉપર સખત હાથે કામ લેવું. આ માટે જનરલ મેનેજરને વ્યાપક સત્તા આપવા માં આવી છે.

—રાંચી પાસે રશીયાની સાહયથી મોટા મોટા મંત્રો બનાવવાનું એક મોડું જંગી કારખાનું નક્કી કરવામાં આવ્યું છે. આ કારખાનું સરકાર હસ્તક રહેશે.

—સૌરાષ્ટ્રમાં ઠાલસો, કાચું લોખંડ, મોક્ષાઈટ, તેમજ ખીજ ધાતુઓ હોવાની આમાલી વિજ્ઞાનીકોએ કરી છે.

—રાજસભામાં ભારતના ઉલોમ પ્રધાને જણાવ્યું હતું કે આ વર્ષના નિકાસના આક્રમ ૧૯૫૭ સાથે સરખાવતા ઘણા નિરાશા જનક છે. માટે ખીજ છ માસમાં ખનતું કરી પહેલા છ માસના નિકાસનો વધારો કરવો જોઈએ.

—જુનરાતમાં મેણ આ બધા હિંસાત્મક તોહાનો કરે છે તેની શોધ કરવા સરકારને કેટલીક સંસ્થાઓએ વિનતી કરતી અરજી કરી છે.

—સૌરાષ્ટ્રના ઘોળા ગામમાં મહિલાઓએ ઘરો સામેનો કચરો ગ્રામ્ય પંચાયત આદ કરાવતા નથી તેની સામે સતત રામધુન અને જાજનો ગાઈ સત્યાગ્રહ શરૂ કર્યો છે.

—રાજકોટના સવધનસપેક્ટર શ્રી જોષી પર સંધીઓની એક રોપીએ માથાવરખાં ડુમસો કરી ઇન રહેવાડી હતી.

—નુ દિલ્હી ખાતે પાક-ભારત સીમા વિશે ચાલતા જમડાને અંત લાવવા ચાલી રહેલી મંત્રણાઓને સૂર આજી ૨૫૬ જણાય છે. એક નિર્ણય એવો લેવાયો છે કે, ખાને પહે આ જગડામાં જે લોકોને ઠંડ કર્યો છે તેઓને છોડી દેવા.

—ચંચારણમાં ૭ લાખ લોકો અજ સંકટમાં સપડાઈ જીખમરો વેઠી રહ્યા છે. સરકાર આ બારામાં ખનતા પ્રયત્નો કરે છે.

—સંયુક્ત મહારાષ્ટ્ર સમિતીએ ૧ નવેમ્બરથી શાંતિમય લડત ઉપાડી પોતાનું સંયુક્ત મહારાષ્ટ્રનું ધ્યેય સિદ્ધ કરવા કરાવ્યું કર્યો છે.

—મુનીશ્રી સંતપાલજીનો જન્મદીન ઉજવવામાં આપ્યો હતો. (આવણી

પુનમે) તે દિવસે મુંબાઈના નામરીકોએ ૧૯૫૦ ઉપવાસીઓએ છુટક છુટક રીતે ૮ દિવસના ઉપવાસ કરવાનું નક્કી કર્યું હતું. અને તે માનવ શુદ્ધી નિર્માણ કરાશે. ૫૫ હજારની થેલી ભેગી કરી ઓઝોની ઉભતી માટે બાળકાદા મામમાં ઉલોગો શરૂ કરવા વપરાશે બાકીનું ૬૩ મુનીશ્રીની ઇચ્છાનું સાર વપરાશે કુલ થેલી ૧૧૦૦૦૦ ની આપશે. મુનીશ્રી હાલ ઘાટ ડોપરમાં છે. શીખતી સુશીલા આંધી તેમને મળ્યા હતાં અને આફ્રિકા વિશે તેમની સાથે વાતો કરી હતી.

—અદમદનમરમાં આચાર્ય વિનોબા બાવેએ લેખકો અને પત્રકારોને ક્ષેત્રી સલાહ આપી હતી કે તેમણે સંતકવિ જ્ઞાનેશ્વરને પહેલે ચાહીને સ્વરૂપ રીલી અપનાવવી જોઈએ. કટુતા ન હોય છતાં અસરકારક ટીકા લેવી રીતે મદ શકે છે એ તેમણે ખતાવ્યું છે. અહીં શ્રી ૩૨ માઈલ દુર આવેલ નેવાસર ખાતે સંત જ્ઞાનેશ્વરના પાંચ હજાર બકતો સમક્ષ આચાર્ય બાવે પ્રવચન કરી રહ્યા હતા. તેમણે કહ્યું હતું કે સંત જ્ઞાનેશ્વર ગ્રેમ અને બહિતના એક ક્રિષ્ણતમ ઉપદેશક હતા.

—પૂ. મહાત્મા મધીએ બાવ ન જ ર શામળદાસ ડોલેજમાં બજેલ લાઈ શામળદાસ ડોલેજમાં આંધીજીની કાપમી સ્મૃતિ રાખવાનો અગ્રમણીઓ વગેરેએ નિર્ણય કર્યો છે. આ ખાખત પ્રધાનો વગેરે સમક્ષ પણ મુકાઈ છે. વિચારણા ક્ષેત્રી મદ રહી છે કે મહાત્માજી શામળ દાસ ડોલેજના જે રૂમમાં બજીતા હતા તે રૂમમાં “મહાત્મા આ રૂમમાં બજીતા હતા” એવી આરસની તકતી મુકવી અને એ રૂમમાં મહાત્માજીનો ફોટો વગેરે પણ મુકવા.

હોંદના ટુંક ખબરો

રાજ્ય સભામાં પાકીસ્તાન પર ચર્ચા

પાકીસ્તાન ભારતની સીમાઓ પર જે ડુમસા કરે છે તેની ચર્ચા દરમ્યાન ભારતની રાજ્ય સભામાં વડા પ્રધાન નહેરૂએ જણાવ્યું હતું કે, “આવા છુટા ઢવાયા જોળાખારને બહુ મહત્વ ન

અપાવવું જોઈએ. કારણ જોળાખાર બંધ કરવાના કરારો બધે મળતાં જે વિલંબ થાય એ ખ્યાન પર હોવું જોઈએ અને તે કરારો ન હોય ત્યાં સુધી જોળાખાર ચલા કરે એ સ્વાભાવીક છે.”

પાકીસ્તાન અને ભારત વચ્ચે થનારી ટુંકે મુદત બાદની મંત્રણા વિશે વડા પ્રધાન આશાવાદી જણાયા હતાં એમને જણાવ્યું હતું કે જે શીરાજખાનનુને જણાવ્યું હતું કે અમે મળવા માંગીએ છીએ અને શાંતી માટે વાટાપટ્ટી કરવા ઇચ્છીએ તે દરમ્યાન આવા જોળાખારો ચાલુ રહે એ ઇચ્છવા જોમ નથી. આના જવાબમાં રક્ષી જોમરટ થી જોળાખાર બંધ કરવામાં આવશે એમ જણાવ્યું છે.

ગાંધી જયંતી ઉજવણી

ભારત જરમાં તા. ૨૭ના રેડીયા ખારસ તરીકે ઉજવાય છે તે પ્રસંગે મોકોએ નક્કી કરેલું સુતર કાંતીને અર્પણ કરવામાં આવે છે. મુંબઈમાં બધા માંધીવાદીઓ એક ઠેકાણે મળી તે દિવસે સાફું મોજન તથા રેડીયા કાંતણ સાંજ સવારની પ્રાર્થના કરી વિચાર વિનિય કરશે. આ વર્ષે એ સમેલન જુલ પર બરાશે તેમાં ૧૫૦ થી ૨૦૦ સભ્યો આ પ્રયો ભામ લેશે.

નદીઓમાં પૂર

દેશબાહરી કદમ નદીમાં પૂર આવ્યું છે. રાજમરીમાં જોદાવરીમાં પૂર આવ્યું છે. સૌરાષ્ટ્રમાં પણ પૂર આવવાનો ભય સેવાઈ રહ્યો છે. દિલ્હી મદાસ વચ્ચેનો સખા રહેલે બ્યવહાર બારે વર્ષોને લીધે કપાઈ ગયો છે. તાપી નદીમાં પૂર આવતા આવ્યું બાણુના સેકડો માંગે પાણીથી ભરાઈ ગયા છે. સુરત શહેરના કેટલાક ભાગોમાં ૨ ફુટ પાણી ભરાયા છે. આથી મુંબઈ અમદાવાદનો રહેલે મામ પણ બંધ રહ્યો છે. અમદાવાદની સાખરમતી નદીમાં પણ પૂર આવ્યા છે. રતનાગીરીમાં આ વર્ષે દરમ્યાન ત્રીજવાર પૂર આવ્યું છે. ચોરખાણાદ માં મૂશળધાર વર્ષોને લીધે ૧૫૦૦ મકાનો છુટી પડ્યા છે.

માસ્ટર પ્રધર્સ (મી.) લીમીટેડ

નંત ભતનાં નાયલન, રેયમી તેમજ સુતરાઈ કાપડ, ઓઝો બાળકો અને પુરો માટે હિતમ ભતનાં જીલન જર્સી, પુલોવર, કારડીગનસ અને બચ્ચાઓ માટે—કુડીઝ, બીબ્સ, બ્લેન્ડેટસ, સોલ્સ; નેપડીન્સ વિગેરે.

હરેક ભતનાં માલ માટે તપાસ કરવા બહામજી.

૩૩ વેરડ સ્ટ્રીટ, જોદાનીસબખાં.

ફોન : ૩૪-૧૩૪૯ — યોક્સ ૧૫૪૯.

'કારમીર પ્રિન્સેસ'

કાવતરાની રોમાંચક કથા

લેખક: શ્રી. અનંત શ્રીધર કર્ણીક

(ગાતાંકથી ચાલુ)

વધુ માણસો બચી શકેત ?

વિમાન ટુટી પડ્યું ત્યાર પછી સપાટી પર તરી રહેલા છેલ્લા બે માણસો નું શું થયું એની અંગેને ખબર ન હતી એટલે અમને એમના વિશે ચિંતા થવા લાગી. મેં દિક્ષિતને કહ્યું: "તો વિમાન માત્ર ત્રણ જ મિનિટ પાછી પર તરતું રહ્યું હોત તો આપણે બધાને મચાવી લીધા હોત એમ હું મક્કમપણે માનું છું." આ સાંભળીને દિક્ષિતે માત્ર એટલું જ કહ્યું, "મને પણ એમ જ લાગે છે."

અમે બંને એ બરાબર સમજતા હતા કે આમ વિચારવોનું નિરર્થક હતું, કારણ કે આમ લાગ્યા પછી 'કારમીર પ્રિન્સેસ' સમતોલ સ્થિતિમાં હોડી શકતું ન હતું એટલે એનો આવો કમનસીબ અનંત જ આવે ને? પણ એ એક સદ્ભાગ્યની વાત હતી કે આ બેદા અકસ્માતનું રહસ્ય જાણત સમક્ષ રજી કરવા કોઈકે તે જીવતું રહી શકે એવો સંભવ છે. આ રહસ્ય ખુલ્લું ન થાય તો બાહોશ વિમાની અને એન્જનીયરોને હોય નીકળે અને એર ઇન્ડિયા ઇન્ટરનેશનલની સુદર પ્રતિ-ષ્ઠાને તથા વિશ્વમાં ભારતની વધતી જતી લોકપ્રિયતાને તથા પ્રતિષ્ઠાને ભારે ધક્કા પહોંચે એમ હતું. જમને સમક્ષ સ્વયં હકીકત રજી કરવા અમારે જીવતા રહેવું જ જોઈએ અને જીવતા રહેવા માટે અમારે તરતા પણ રહેવું જોઈએ!

વિમાનમાં ઘસાકા સાથે આમ લાગ્યા પછી જે બનાવો બની ગયા અને વિમાન ને રીતે ઉડતું હતું એ અંગે દિક્ષિતે અને મેં વિનંતે વાતચીત કરી. આ વાતચીતને અંતે દિક્ષિતે કહ્યું કે મારાં પત્ની અને બાળકો વધારે નસીબ દાર ગણાય, કારણ કે હું મરી ગયો હોત તો તેઓ મને તો ગુમાવત પણ તેમને વીમા વળતર પેટે પણ કાંઈ મળત નહિ, કારણ કે વિમાની પ્રવાસ ના જોખમ માટે મારા વિમાનમાં નોંધવાઈ નથી.

મેં કહ્યું, "અરે ડીકી, તે આવી જૂલ ક્યાં કરી! પણ હવે મુંબઈ જઈ ને તારે પહેલું કામ એ કરવાનું કે બધા જોખમને આવી લેતી વીમાનની પોલીસી તારે કઢાવી લેવી." એમ કરવાનું દિક્ષિતે વચન આપ્યું. પછી મેં કહ્યું: "મને એ હર છે કે આપણું વિમાન ગુમ થયું છે એવી જાહે-

રાત રેડીયો પર યશ અને આપણે બધા મરી ગયા છીએ એવું સૌ માની લેશે. આથી આપણાં કુટુંબીજનોને થોડો સમય ભારે ત્રાસદાયક અનુભવ માંથી પસાર થયું પડશે."

મારી આંખો આંસુથી ઉભરાઈ ગઈ, અમે થોડો વખત કાંઈ બોલી ન શક્યા અને અમારા કુટુંબના વિચારમાં પડી ગયા.

શિવાજીનગર, પુનામાં આવેલા એક નાના ઘરમાં કર્ણીક-કુટુંબે હજી દસણાં જ રાત્રિ જોજન પુર કર્યું હતું અને જે તે સામાન્ય બાળકો વિશે તેઓ વાતચીત કરી રહ્યા હતા. એટલે ભાગે વાતચીત રેવાની કન્યા કમળ સુલે સાથે જેમનું સમપણું થયું હતું એ અજાણના યનારાં લગ્ન વિશે યદ રહી હતી. લગ્ન પ્રુથ ધામધૂમથી થાય એ માટે મા આગુર હતી, ત્યારે પિતા સાદી અને શાંત વિધિ કરવાના અને પછી મુંબઈમાં કોઈ સારી હોટેલ કે કલબમાં અનનંતના ધણા મિત્રો માટે સમારંભ યોજવાના પક્ષમાં હતા.

અનંત એમાં હતો!

બધા વાતચીત કરી રહ્યા હતા ભારે ધીમેથી વાગી રહેલા રેડિયો તરફ કોઈનું આસ પ્યાન નહોતું. સમાચાર આપનારનો અવાજ ખુબ દુરથી આવતો હતો અને એ પછી એણે કંઈક કહ્યું જેને લીધે એ ખંડનું યુક્ત, સહજ વાતાવરણ ચિન્તાભર્યા માનમાં પલટાઈ ગયું. સમાચાર આપતા માણસનો અવાજ આદરનો અવાજ બની ગયો, કેમ કે એ બોલતો હતો: "એર ઇન્ડિયા ઇન્ટરનેશનલનું કોન્ટ્રોલેશન વિમાન કારમીર પ્રિન્સેસ સારાવાડની ઉત્તરે સો માઈલ દુર સમુદ્રમાં ક્યાંક ગુમ થઈ ગયું હોવાનો ભય રહે છે..."

'અનંત એમાં જવાનો હતો?' કાંઈકે પુછ્યું.

વૃદ્ધ કર્ણીક બરાબર જાણતા હતા કે એમને પુત્ર કાસમીર પ્રિન્સેસના એ ઉડ્ડપનમાં ગયેલા વિમાનીઓમાં હતો જ. પણ ઓગોની ચિન્તાને દુર કરવા માટે એમણે કહ્યું: "ના, ના, અનંત તો બીજા વિમાનમાં જવાનો હતો."

ચિન્તા અને આશા

આ સ્પષ્ટતાથી કદાચ એમના મનને શાન્તિ થઈ હશે પણ આમ છતાં અનંત કદાચ એ વિમાનમાં હશે તો કે એવી શંકા એમને ઠેરવી રહી હતી. કમનસીબ વિમાનના કર્મચારીઓના

નામોની જાહેરાત થઈ રહી હતી અને સમાચાર આમળ તથી રહ્યા હતા એમ તેઓ ચિંતા અને આશા વચ્ચે ઝોલાં ખાતા હતા:

'કેપ્ટન ડી. ને. જયાર...
કેપ્ટન એમ. સી. દિક્ષિત...
'શલાઈટ નેવીગેટર ને. સી પાટક.
'શલાઈટ પર્સર સી. ડી'સોજા અને ને. ને. પિત્રેન્ટા...
'એર હોરરેસ ગ્લોરિયા બેરી...
અને એ કમનસીબ વિમાનીઓમાં

પોતાના અનનંતને સમાવેશ નથી થતો એવી એમને ખાતરી થઈ રહી હતી ત્યાં તો અજ કમનસીબ શબ્દો સંભળાયા:

"વિમાન જાળવણી ઇન્જનેર શ્રી એ. એસ. કર્ણીક આ કર્મચારી મંડળીના આક્રમ સભ્ય હતા."

ચિન્તાની તંબ શાન્તિ એકદમ રૂદ્ધ માં પલટાઈ ગઈ અને અને દરેકની આંખમાંથી આંસુ વહેવા લાગ્યાં

પછી કોઈએ કુસકાં બરવા માંડ્યાં અને કહ્યું: "બીચારી કમળા એને રેવામાં કોણ આધાસન આપશે?"

રેવામાં શું થયું?

મધ્ય પ્રદેશની રેવાનગરીમાં આવેલા બંમલામાં ચમકતી આંખવાળી યુવાન શિક્ષિકા કમળા સુલે એના નામનો આવેલો કામળ બોલી રહી હતી ત્યારે એટલી એ સદ્ભાગી હતી કે એને ત્યાં રેડિયો નહોતો. ટપાલ પર સાનતા કુઝની છાપ હતી અને અક્ષરો પણ જાણીતા હતા. મુંબઈથી કારમીર પ્રિન્સેસ વિમાનમાં ઉપડી જતાં પહેલાં થોડી મિનિટ અમાવ એના બાવિ પતિ અનંત કર્ણીકે લખેલો એ પત્ર હતો: 'હું જાકાતી જાઉં છું.' એણે લખ્યું હતું: 'એ ધણું લાંબુ ઉડ્ડપન છે અને મને તેમ પણ મને ત્યાં જવા માટે કોઈ આનંદ નથી થતો.....પણ ચિંતા કરતી નહિ. થોડા દિવસમાં જ હું પાછો ફરીશ.'

વૃદ્ધની પ્રાર્થના

લગભગ એજ સમયે મુંબઈના એક ઘરમાં ૮૦થી વધુ વર્ષની ઉંમરના એક વૃદ્ધ પ્રુથામાં બેઠા બેઠા એના પૌત્ર મહેશચંદ્ર દિક્ષિતની સલામતી માટે પ્રાર્થના કરતા માળા ફેરવી રહ્યા રહ્યા.

એજ ઘરમાં નવવર્ષનો એક છોકરો કુટુંબ ને તંબલિસી અને ચિંતા બોખવી રહ્યું હતું અને ખ્યાલ વિના રમકડા થી રમી રહી હતો. એ દિક્ષિતનો પુત્ર ભરતચંદ્ર હતો અને રાત્રે જ્યારે

એના ધણા મિત્રો અને કુટુંબીજનોએ દિક્ષિતને ફરીવાર જોવાની આશા છોડી દીધી હતી ત્યારે ભરત તે એમ જ કહી રહ્યો હતો કે 'મારા બાપુજી રાત્રીવારે પાછા આવશે. હા, હા, જતાં પહેલાં એમણે પોતે મને એ કહ્યું હતું. એમણે કહ્યું હતું કે એ મારે માટે ધણાં બધાં રમકડાં લઈ આવશે.' એ પછી ગુમ થયેલા વિમાનીની તસવીર લેવા આવેલા અખબારના ખબરપત્રી તરફ તે વળ્યો અને કહ્યું: તમે જાણો છો, મારા પિતા ઠાણુ છે? મારા પિતા એ શી દિક્ષિત છે. એ ધણા મોટા વિમાની છે અને આમ એ ઉપર ફવામાં ઉડે છે!" આમ કહી એણે રમકડાનું વિમાન ઉડાવી અક્ષર હવા માં રાખ્યું, અને ખબરમાં આમથી તેમ ફરવા લાગ્યો.

જયારનું શું થયું!

દિક્ષિતે કહ્યું: 'કેપ્ટન જયાર અને ગ્લોરિયા પણ જીવતાં હોય એવું હું ધમ્કું છું. જયાર ખૂબ જ સ્વસ્થ અને દ્વિમતવાન હતા અને ગ્લોરિયા ને લીધે તે હું જીવતા રહી શક્યો છું. દ્વિમતવાળ છોકરી! એણે મને જેટલું પહેરાવી દીધું'

અમને થયું: બે દિક્ષિત કોઈપીટ-માંથી બહાર નીકળી શકે તો જયાર પણ એમ કરી શકે. સિવાય કે એને કંઈ ઇલાય થઈ હોય: પણ દેખીતી રીતે એમ થાય તેમ નહોતું લાગતું. જયાર જરા સ્વચ્છ હતા અને દિક્ષિત બારીમાંથી ને રીતે બહાર નીકળી શક્યા એ રીતે એ સિવાય વિમાન એટલી મોટી પછાડ સાથે પાછી પર પડ્યું હતું કે એમાં કોઈ સખત વસ્તુ સાથે મેં અફળાય અને બેભાન બની જવાય અને પછી એકદમ નહિ તેણે પછી કુખીને મૃત્યુ પમાણ એવી સ્થિતિ પણ હતી. જીવતાં જ બહાર નીકળી જવાની શક્યતા ધણી દુરની અજાયબ આમ છતાં મેં એ અશક્ય નહોતું. અને જયાર જેવા આનંદી અને દ્વિમતવાન કેપ્ટન જીવતાં હોય એવી આશા કોણ ન રાખે?

આ વાર્તાનો કેપી રાઈટ મુંબઈ "જઈકો પ્રકાશન"ને છે.

સુકાં મરચાં

અમારે લાંબી હમેશાં નીચે મુજબ મરચાં મળશે: ૩૩ રતલની ગુણી ૩૩-૬ ૨૫ રતલની ગુણી ૧૬-૬; ૬ રતલની ગુણી ૭-૬ અને અઢી રતલનાં પારસલની ૪-૩ પોસ્ટેજ સાથે. તેમજ આફ્રિકન મેઇક ઝકુ લાંબા હેન્ડલનાં ૨૪-૬ ઝન. ઓર્ડર સાથે પૈસા મોકલવા મહેરબાની કરવી.

MAARMANS PTY LTD.
Box 26, Phone 128.
Brits Transvaal.

લગન પ્રસંગે માટે

અમને મળો.

સુરતી જમણના અરે સ્પેસલીસ્ટ છીએ.

શ્રી કેપીટનની અંગત દેખરેખ નીચે યુનીયનના અને રોડેસીયાના કોઈ પણ ભાગમાં તમારે કુદામે આવી રસોઈ કરવાનો અમે કન્સ્ટાન્ટ હઈએ.

કેપીટનસ બાલ્કની હોટેલ

(ધી કેન્ટર મીઠાઈ હાઉસ)

છે અને વિક્ટોરીયા સ્ટ્રીટના ખુલ્લાપર - ડરબન.
ફોન નંબર ૨૩૪૧૪ ટેલીગ્રામ: KAPITAN.

ધીરુભાઈ પી. નાયક

પુસ્તકાલય, પુસ્તકાલય, બીમાનું અને બહુજાતીય

હિંદુસ્તાન અમર દુનીયાના કોઈ પણ ભાગની હવાઈ દરિયાઈ અથવા જમીન માર્ગે પુસ્તકોની ક્રમાંકે યેર-બેમાં અમારી મારફતે પુસ્તકો કરો.

ઈંગ્લી, આમ, ચોરી, ફલ્કર, બસ્માત, પ્યેટ્રોલ, વિગેરેના બીમાં અમે ઉત્તરાની આપીએ છીએ.

ઈન્ડિયન, પરાસનલ ટેક્સ, હિસાબના ચોપડા લખાવનાં રેવન્યુ ઈન્ફોર્મરન્સ સર્ટીફિકેટ કે વેપારના લાયસેન્સો. પાસપોર્ટ તેમજ ઈન્ફોર્મશનને લગતી માહિતીમાં કોઈ પણ ફી લીધા વિના અમે મફત સલાહ આપીએ છીએ.

નેશનલ યુનિયનલ લાઈફ એસોસિએશન ઓફ ગોર્ડેબીયા અને યોર્કશાયર ઈન્સ્યુરન્સ કંપની લીમીટેડના પ્રતિનિધિ.

Phone : 33-9033. 26 Barkly Arcade,
Cor. 38, Market & Diagonal St., J'BURG.

તાજું ઉમદા ફ્રુટ

આંખા અખાં, લીલી અખાં, રતાળ અને સુરજની ગ્રાસમ ચાલુ છે. આડુ પેની ૧૦ રતલ, લસણુ શી. ૧-૬ રતલ.

પાપક નંબર ૧ શી. ૧૦, નંબર ૨ શી. ૮ ૧૦૦.

ધુરી અને ચેવલી પાન બબર ભાવ, પોસ્ટેલ જુડ. પારકોટ ગોલ શી. ૧૦-૬ લાંબી અને રહેવેર પારકોટ શી. ૧૧-૬ ડગન.

રોડેસીયા, ન્યાસાલેન્ડ અને બ્રિટિશ સુદાન કોંગોના જોરડરો ઉપર પુરવ ધ્યાન આપી કોઈ પણ વસ્તુ પરમીટ કઢાવી મોકલેશું.

All prices subject to Market fluctuations.

A. KADER & Co., (PTY) LTD.
WHOLESALE FRUIT MERCHANTS
P. O. Box 251. DURBAN.

ફરનીચર! ફરનીચર!! ફરનીચર!!!

બેલક્રમ છુટ, ઘાઈર્નિબ્રમ છુટ, ગોર્ડેશન, ડરેસીમ એસ્ટ, સાઈકલ ગોર્ડ ઓફીસ ડેસ્ક, છુક કેસ, ટેબલ, તાન કોફીચીલ હાને ખરીદી સકરો. જાતે પધારી લાભ લેવા છુકરો નાં.

—બોક્સ, ટેબલ અને કીચન હરેસર—

ને હમારી દેખરેખ નીચે તઈયાર થાય છે. તેનો સ્ટોક હમેશાં તઈયાર રહે છે. માત્ર રોકડા ભાવેના પ્રાઈસ લીસ્ટ મંગાવો અને વેપાર આગલ પધારો.

L. MISTRY

51 BREE STREET, BURGERSDORP, J'BURG.
PHONE 33-4691. BOX 2526.

હોંઈની મોટામાં મોટી વિમાની કમ્પની તમારી સેવામાં

—ધી—

ન્યુ ઈન્ડીયા ઈન્સ્યુરન્સ

કંપની લીમીટેડ

સાઉથ આફ્રિકાના એકજ મુખ્ય પ્રતિનિધિ

રસ્તમજી જલભાઈ રસ્તમજી

૧૪૦ કવીન સ્ટ્રીટ,

ડરબન — નાટાલ.

સેવા અને નિર્ભયતા

માટે અમને મળો.

બધી જાતના વિમાનો અમે ઉતારીએ છીએ.

પી. એ. બોક્સ ૧૬૧૦.

રેસીડેન્સ : ૧૧૧ ઇલેવનથ એવન્યુ,
ડરબન.

ટેલીફોન્સ:

ઓફીસ : ૨૫૮૪૫

રેસીડેન્સ : ૩૬૪૧૩.

સદ્ વાંચનની અસર

(ગતાંકથી ચાલુ)

વિલાસાચર : ભેદુ બાઇ વિલાસ ! માતા-પિતાને માથે ફેટલી મોટી જવાબ દારી છે? સાખીમાં માત્ર જનની કહ્યું છે પરંતુ પિતાને પણ તે ફેટલી જ લાઇ જડે છે. આને મોજ મળ માં પોલાં મનુષ્યો સારા સંસારના મૂળ પાયા સમે આ મુશી જ સાવ બૂલી થયાં છે. દયા, દાન, સત્કર્મ, અકિત ઇત્યાદિ ઉચે અભેરાઇ પર મૂકી દાન, સિનેશામાંથી થીખી લીધેલું ટાપવીપણું, કમકતું જીવન જીવીએ છીએ અને તે રીતે કુળ ઉચું આવે છે એમ માનીએ છીએ. એ ફેટલું મોટું છે તે તુલસીદાસજીની એક સાખી પતાવી આવે છે. મેટા ભગવતી મોજ નોંધેલે ઉચ્ચ કુળ...

ભગવતી : ઉચ્ચ કુળ શું કામનું ન્યાં નહીં હરિનું નામ; તુલસી ઉચું કુળ તે, કહેવાતું ન્યાં રામ:

વિલાસ કાકા, મને તો રામનામ બહુ મને છે. મન ક્યાંક બટકે કે મુંઝામ સારે રામનામ લાઈ હું. મારાં બાએ તે થીખબું છે અને એનાથી પ્રુખ પ્રુખ યાંતિ મળે છે.

વિલાસાચર : બાઇ વિલાસપ્રિય, કુટુંબ કે ધરના ને વડા છે, તેમજે હંમેશાં જવાબદારીનું બાન રાખવું બધું જરૂરનું છે. જેમ એક પેદીનાં મેનેજરને વેપારની જવાબદારી સોંપવા માં આવે અને તે તે માર્કેટ રહે, તે વેપાર ખોરવાઇ જાય તે પેદી દેવાણું કાટે અને મેનેજરને શિક્ષા યામ. તેજ રીતે કુટુંબમાં પેદીના મેનેજર તરીકે ધરને આપણને નીમેલા છે. જે આપણે તે બરાબર પાનથી ન ચલાવીએ તો તેની શિક્ષા આપણને યામ, કુટુંબની સત્તા અને ધન આપણી પાસે હોય છે. તેમાં વળી જીવવાની હોય ત્યારે અભિમાનને અવિવેક દાખલ થઇ જાય તો ભારે અનર્થ કરી નાંખે એક કવિએ આ વિષે સુંદર રીતે કહ્યું છે તે સાંભળો :

ધન જે યન ને દાહરી,
તે ઉપર અવિવેક,
એ ચારે ભેમાં યને,
અનર્થ કરે અનેક.
માટે ધરના વડીલ તરીકે આપણે બહુ સંભાળવાનું છે. દરેક વાતે સંપત્ત રાખવી જરૂરી છે.

આને આપણે માનીએ છીએ કે સંપત્તી જીવન એ નકાસું, વેડકાતું જીવન છે. મોજ-સીખ માણી લેવા એ જીવનનો દહાવો છે. આ માન્યતા એ માયાની ભ્રમણા છે. જીવનનો સાચો મર્મ આપણે સમજ્યા નથી.

જીવનનો મર્મ આપણે સમજ્યા નથી. આપણે જીવનને માત્ર સાધ્ય સાધ્ય રીતે જોઈએ છીએ. સાખી : લાખ કરોડ કમાઇ ને ખાપ, પીએ ખરચે ધણું, પણ પરમારથ યામ ના તો સંપત્ત યા કામની? વળી આમળ સાંભળો :

સાખી : હરિ ભક્તો જોખન મધું, ધન મધું દેતાં દાન, પ્રાણ અમા પરમાર્થમાં, એ ત્રણે અમા ન જાણ.

ધનનો નાશ ક્યારે થશે? મૃત્યુ ક્યારે આવશે? તેની આપણને ખબર નથી અને મૃત્યુ એ જીવનની આખરી દશા છે, તે પછી શું તેનો સદ્ઉપયોગ કરી લેવાની હમણાં જરૂર નથી? પેલા એક ભજનની સુંદર કડી યાદ આવે છે તે સાંભળો :

જે મરણ એ જીવનની છે અરે છેલ્લી દશા,
તો પરાર્થે અર્પવામાં આ જીવનના મોહ યા? આ બંને રહસ્ય આપણી જીવનની છે, તે સિવાય બીજા માર્ગે વપરાય તેને જીવનની બરબાદી જ સમજવી. એ માટે સાચું જ્ઞાન મેળવવાની ખાસ જરૂર છે. હવે તમે સમજી શકો છો કે 'ઇન્ડિયન ઓપિનિયન' નું પ્રુખ ધ્યાન પૂર્વક યા માટે વાંચી રહો હતો. એમાંથી જ્ઞાન મળે છે, સંસ્કાર ખીસે છે, આપણું ને આપણા આખા કુટુંબનું જીવન સાચે માર્ગે વળે છે. મારા ધર વિષે જે કંઈ તમને સાઈં બાગ્યું હોય તે બધું સારા, સંસ્કારી વાંચન, મનન ને કીધે જ છે. તમે અને બીજા બધાં છાપાં વાંચવાનું છોડી દેવા કહેશો તો તે માટે મને જરાયે દુઃખ નહીં યામ, પરંતુ 'ઇન્ડિયન ઓપિનિયન' વાંચવાનું બંધ કરવા કહો તો તે માટે માટે પ્રાણુષાંત જેવું યામ. મહાત્મા આંધીજી જેવા યુગવતાર ના પ્રથમ સંદેશ વાહક તરીકે તેમના શુભ હાથે શરૂ થયેલું અને હજી સુધી તેમની અમૃતવાણીનો પ્રવાહ દુનીયાને આપી રહેલું. આ પત્ર આજની આ દુનીયામાં જેટલું વંચાય છે તેટલું સુખ અને યાંતિ આપનાઈ નીવડશે. મને તો ક્ષિનાથી પણ આમળ વધીને કહેવા તું મન યામ છે કે માથે એટમ બોમ્બ જેવી તલવાર લટકી રહી છે એવી આજની આ દુનિયાનો બચાવ અને ઉદ્ધાર આવા, સત્ય, અહીંસા અને પ્રેમની વાતો ધરે ધરે પહોંચાડનારા 'ઇન્ડિયન ઓપિનિયન' જેવા પત્રો દારાજ થઇ શકશે. આ વાત ઉપરથી

આપ બેઇ ચક્રવા હશે જેને અમકદાર વાતો કહેનારાં પત્રો, મેગેઝીનો, નોવેલો અને થીએટરો ને પુરવાટ પેસા આપી આપણે પોખી રહ્યા છીએ તે બધાં કામ, કોષ, મદ, મોહ, મત્સર, વગેરે સેતાનેને પોખી આપણે એટલે કે માનવજાતને નાશ જ કરી રહ્યા છે. વળી 'ઇન્ડિયન ઓપિનિયન'ના કાલક બનવાથી આપણે જે લાખ મેળવીએ છીએ. એક તો આપણને અને આપણાં ધરનાં બધાંને ઉચું જ્ઞાન મળે છે અને બીજું યુગવતાર મહાત્મા આંધીજીના પ્રથમ સંદેશવાહક તરીકે તેમના હાથે આ દેશમાં આપણા બલા માટે સ્થાપવામાં આવેલું ટોપાથી તેમના અમુલ્ય સમારક તરીકે, તે જાળવી રાખવામાં કુલ નહીં તો કુલની પાંખડી આપી આપણી દરજ્જા અદા કરીએ છીએ. બીજી માત્રને માથે એ જાણ છે અને તેમજુ તે અદા કરવું જ નોંધેલું. એ માટે મોઢ પેસાને મોટો ભોમ આપવો પડતો નથી. વરસ આખાનો માત્ર દોઢ વૈડ છે એટલે અભિનયનો હાર કાઢિન થયો. આ દેશમાં જેવી રકમ તો કે' મને તેમ ખચકાઇ જાય છે મને તો લાગે છે કે મારે લાં જેવી રીતે હું બધાં માટે જીવી જીવી ત્રણ ચાર નકલો મંગાવું છું તે પ્રમાણે દરેક ધરમાંથી ત્રણ-ચાર કાલક બની જવા નોંધેલું આવવી નાની સરખી રકમથી માનવ માત્રની ફેવી મોટી સેવા સાથે આપણે પોતાનો પણ ઉદ્ધાર યામ છે તે હવે સમજાવું હશે.

વિલાસપ્રિય : બાઇ વિલાસાચર, આને તમે તો મારી આંખ ખોલી નાંખી છે. હું ખરેખર અત્યાર સુધી અંધારામાં જ અધકાતો હતો. આ નાની ભગવતી પણ મારાથી વધુ જ્ઞાની છે એમ હું નોંધ ચક્રવો છું. અત્યાર સુધીની મારી જીવનની એવીજ મજ છે, માઈ આણું કુટુંબ અવળે રરતે ચડી મધું છે, જીવન બરબાદ કરી રહું છે. માઈ જનભાગ્ય છે કે આજનો દિવસ મારે માટે સેનાનો ઉગ્યો હતો. ઈશ્વર ની કૃપાથી જ હું અહીં આવી ચડ્યો અને તેની પ્રેરણાથી જ આ વાત ઉપડી ને તમારી કૃપાથી મારી તો જીવનની અગ્રી ગણ છે. એ માટે હું આપનો જેટલો આભાર માનું એટલો જોઉં છે. આજની જે આપની સમસ્ય પ્રતિજ્ઞા કરું છું કે હવે પછી મહાં છાપાં અને પુસ્તકોને કહી હાથમાં લઇશ નહીં, ધાર્મિક ફિલ્મ હશે તેજ તે જોવા જઇશ અને ધાર્મિક તેમજ સંસ્કૃતિ પોષક છાપા અને પુસ્તકોનું

આપની જે વાંચન અને મન કરીશ. 'ઇન્ડિયન ઓપિનિયન'ના મારા ધર માટેની ચાર નકલના લવાજમ હમણાં જ લઇ લ્યો. આજથી હવે હંમેશાં દર વર્ષે જન્યુઆરીમાં હું નિયમિત પણે લવાજમ ભરી દઈશ (કહી, લવાજમના પેસા આવે છે). અને મારાં સમાં તેમજ મિત્રો છે તેમને પણ સહકુટુંબ કાલક બનાવી દઈશ. આમાં મોઢના ઉપર ઉપકાર નથી કરતા, પણ આપણા પોતાના જ કલ્યાણની વાત છે, તેથી સૌ કાલકો તે કરવી નોંધેલું. (શ્રીતા જનો તરફ દરીને) બાઇજો અને બહેનો!

આ તકનો લાભ લઇ અહી સૌને પણ જણાવવા ઇચ્છું છું કે, અમર જો આપ દરેકને ત્યાં 'ઇન્ડિયન ઓપિનિયન' નહીં આવતું હોય તો આને જ તેના કાલક બની જશો, અને સંસ્કૃતિ વધારનાર સાઈં અને સાચું જ્ઞાન ધરનાં સૌને આપશો. કુકાને આવેલા છાપા, કુરસદ ન મળવાથી જોલ્યા વિના ભાં જ રહી જાય છે અને એ પ્રમાણે મોઢના વાંચવામાં આવે નહીં. માટે, ધરમાં સ્ત્રી, બાળકોને પણ વાંચવા મળે તે માટે, દરેક ધરમાં જે-ત્રણ નકલો આવે એવી ગોઠવણ કરશો, તો સ્ત્રી-બાળકો પણ સારાં અને સંસ્કારી બનશે. મારી જેટલું ધણું ધરો આજના સુધારામાં ફસાયા હશે તેમને સારા માર્ગે બાળવાનો આજ એક સરળ માર્ગ છે. યુદ્ધ યાનથી બરેલું વાંચન શરૂઆતમાં લુપ્ત, સફ અને નિરસ લાગે, પરંતુ મનન પૂર્વક વાંચી વિચારતા રહેવાથી તેમાં અધિક રસ પડશે કે પછી જીવન, કમકથી બરેલાં વાંચનો તરફ જોવાનું પણ મન નહીં યામ. આ તો 'જોને વીતી હોય તે જીવે' તે પ્રમાણે મને થયેલા અનુભવ ઉપરથી નોંધ ચક્રાય છે. મારી જેટલું અંધારામાં રહી, જીવનને સાચું માની જે જીવન બરબાદ કરતા હશે તો તેમાં ઈશ્વર કૃપાથી બચી જશે.

ભગવતી : વિલાસકાકા, તમે સાચું જ કહો છો. મારાં ગહેનપણી પેલા લાલચદ કાકાના દીકરી શોભા છે ને? તેમના ધરમાં પણ એવુંજ બધું યાલવું હતું. પરંતુ મારાં બા અને બાપુજી એ તેમને આશ્રમ કરી 'ઇન્ડિયન ઓપિનિયન'ના કાલક બનાવ્યા ને ગીતા વગેરે ધાર્મિક પુસ્તકો વાંચતાં ક્યાં સારથી જોમનું આણું ધર સુધરી મધું છે. સવાર-સાંજ પ્રાર્થના યામ છે અને સત્ય, પ્રેમ ને અહીંસાથી સૌ કોઈ સદ્ગુણી અને પ્રેમભળ તથા સંપીષાં બની મયાં છે. એમનું ધર આને મોઢાચથી બરપુર બધું છે. બધાં જાણે વિવેક અને વિનયની મૂર્તિ ન હોય? તેવાં લાગે છે. પ્રેમનું રાજ્ય ભાં પધરાઇ રહ્યું છે. બધાં ધરો આવાં હોય તો કેવું સાઈં?

વિવાહાચાર : માઈ વિલાસપ્રિય, આને મને પણ ખુબ આનંદ થયો છે. તમારા જેવા જાતી મિત્રનું હર બરબાદ હતું નોંધને મને પણ દિલમાં મારે દર્દ થતું હતું. આને તમારો હૃદય પહોંચે થયો છે એ માટે હું પરમકૃપાળુ પરમાત્માનો ધણેજ આભાર માતું છું. આપણે-મનુષ્ય માત્ર આ સંસારમાં ખુબ ચેતીને ચાલવાનું છે. માયાના પ્રભાવનો ધણું છે. અંશ પણ ચુકમા તો પડવા સમજે. પ્રભુએ સોંપેલાં બાળ-બચ્ચાં, સ્ત્રી, ધન, દોષત, ઇજ્જત, આખર એ બધાનું ફરી રીતે પાશન-પોષણ અને સહઉપયોગ આપણે કરીએ એવું તે પિતા અને દાતા તરીકે ધરવે છે. તેનો હિસાબ અને જવાબ એક દિવસ આપણે આપવો પડશે માટે કોઈએ પણ મદદત માં રહેવું ન જોઈએ. ચાલો હવે સમય ધણી થઈ ગયો છે તેથી આપણે

એમા મળાને આ વિષેનું એક બબલ માઈ લખીએ અને છુટા પડીએ.
લબન
એક દિન જવું હરિના ધામમાં,
ચેતી ને ચાલો સંસારમાં—એક ૧
જે જે જે દિવસ જોયોતો આવશે,
જેજે ન બુલતાં જેભાનમાં—એક ૨
એમી ખખર કે અદેશો ના આવશે,
નહી આવે તાર કે ટપાકમાં—એક ૩
મારાં મારાં જેને માનીનેશો છે,
ત્યાં તો એ નહીં આવે કામમાં—એક ૪
ભાણું બકિતનું સાથે લઈ લેજો,
એ નહીં બુલતા અજ્ઞાન માં—એક ૫
કારવાસીને જૂલી ન ભજો,
રાખોને ચિત્ત રણભેડમાં—એક ૬
(નમસ્કાર કરીને સહુ ભય છે).
—સમાપ્ત.
લી. ઉ. ભારતર.

વર્ષની છે અને કોઈ યુવાને પશુ કરમાને જીવી એમની કામ કરવાની શક્તિ છે. ૧૯૪૦માં તે ટોઈપીરટ તરીકે રહેલે-કંપનીમાં કામપણ થઈ અને એમની શક્તિઓ ખીલી ઉઠતાં ૧૯૪૬માં તે બનરસ જેનેબર તરીકે એમની નીમણુંક થઈ! એમના જીવન માંથી અનેક યુવાન કન્યાઓને ઈરજ્યાં મળ્યા અને ઘણી ઊંઠરીઓ ઈશ્વરમાં જોડાતી ભય છે.
—'મિત્રલેખા'માંથી.

યુનેઆર : પણ સાહેબ તેની સભ તે વીસ વર્ષની હતી ?
—નાયાધીય : તે તો જુનેા કાયદો હતો. હવે નવો કાયદો થયો છે.
યુનેઆર : તો સાહેબ મારા સાથી દારો જેઓ જુનેા કાયદા નીચે છુટી રહ્યા છે તેમને આ નવો કાયદો અંગે સંદેશો મોકલવા દેશો ?

નારી જગત

દમનો રોગ નાબુદ કરતી શુકા

આ પૃથ્વી ઉપર કુદરતે અનેક પ્રકાર નો નાદુરુદ્ધો ખળનો પાયથો છે અને ઠાને ક્યારે કેવી જડીબુટ્ટી મળી આવશે તે કહી શકાય નહિ. પશ્ચિમ જર્મનીમાં વેરટાઈલીયા પ્રદેશ માં આવેલી આ અદ્ભુત શુકા વિષે પહેલાં તો કોઈ કંઈ જાણતું ન હતું પણ આજે આ રચણ ચારેબાજુ યુરોપમાં ખુબ જાણીતું થઈ ગયું છે. આ શુકા દષ્ટેક લાખ વર્ષ જુની છે જેમ ગણ્યતરી કરવામાં આવી છે, અમા વિશ્વકુદ દરખાન આ શુકામાં, જર્મન નામરિટો, દુસ્મનેના બેભમ મારાથી બચવા માટે આખર લેતા હતા. ચારેક બનર માણસો રસાઇથી આ વિશાળ શુકામાં સમાઇ જતા હતા પણ ચમકાર જેવો બન્યો કે જેઓ દમ અને ફેફસાનાં રોગથી પીડાતા હતા તેઓ આ શુકામાંથી જેવા બહાર આવતા કે એમની નખિયત માં અચાનક પડેા આવી જતા હતા. એમના દેહમાં નવી સ્કુતી જણાતી હતી. આ શુકા વિષે ચારેબાજુ વાતો ફેલાઇ મધ અને અત્યારે તો આ શુકામાં સારવાર લેવા માટે અનેક દર્દીઓ આવી રહ્યાં છે. એક જાણીતા ડોકટરના માર્ગદર્શક નીચે આ શુકાની બ્યવસ્થા ચાલી રહી છે. દમ અને ફેફસાનાં વ્યાધિથી પીડાતા માણસોને આ શુકામાં અચુક વખત સુધી રાખવા માં આવે છે અને અંદર એવી અભ્ય હવા છે કે તેઓ રોગચુકત બનીને બહાર આવે છે. આજસુધીમાં અનેક દર્દીઓ સાજ થઈ ગયાં છે અને

યુરસીમાં મેસીને આવેલા દર્દીઓ પણ ચાલીને, આ શુકામાંથી હસતાં હસતાં બહાર આવ્યા છે. કહેવાય છે કે આ શુકાની હવા કાર્બોનીક-એસીડથી ભરેલી છે અને તેથી આવો કાયદો થાય છે. અમે તે હો પણ પરીણામ ચમત્કારીક આજુ છે એમ બધાં કહે છે. આ શુકા ઉપર વધુ સંશોધન ચાલી રહ્યું છે.

રેલ્વે-મેનેજર

સ્ત્રીઓ આજે જીવનના જુદા જુદા ક્ષેત્રમાં ખુબ જ ઝડપથી આગળ વધતી જાય છે; રશીયામાં તો સ્ત્રીઓ એ ડોકટરી લાઈનને જાણે ઇબરો રાખી લીધો હોય એવી સ્થિતિ પ્રવર્તી રહી છે; પુરુષ-ડોકટરો મળવા યુરુકેલ! યુકેરેતાનમાં સ્ત્રીઓ વકીલાતના ક્ષેત્રમાં આગળ વધી રહી છે અને ત્યાં વકીલ તરીકે નેટલી સ્ત્રીઓ કામ કરે છે એટલી ખીલ કોઈ દેશમાં નથી!
અમેરીકામાં હવે વહીવટી ક્ષેત્રમાં સ્ત્રીઓએ ઝુકાવવા માંડ્યું છે અને એમની શક્તિ વિષે એવો અભિપ્રાય બ્યક્ત કરવામાં આવે છે કે પુરુષો કરતાં સ્ત્રીઓ વધુ ચોકખાઈ અને બ્યવસ્થા જાળવી શકે છે. શીમતી ધયેલતી વાત કરીએ; અમેરીકાની કોઈ એક રેલ્વે-કંપનીમાં તે આજે મેનેજર તરીકેનો મદદરતો હોદ્દા ભોમવે છે. આજે એમની ઉમર ૪૮

માનવસુખની ચાવી

આજે વિશ્વમાં ઉઠેલાં વમલો માનવ-શક્તિના વિચારમાંથી જ ઉઠ્યાં છે. તેમાં માનવશક્તિ અને સુખનો જ હેતુ છે. તો તે કેમ પ્રાપ્ત કરી શકાય તે જરા વિચારીએ.
જન્મતમરમાં અપક્રાંટ પૃથ્વી અને માનવબળ પડ્યાં છે. આ બંનેના યોગ સાથે હયામાતા કુદરત પણ ઉભી છે. આ ત્રણેના સંયોગમાંથી માણસજાત માટે દરેક આવશ્યક વસ્તુ મળી રહે છે. કોઈને જરૂરીયાત કરતાં વધુ જોઈતું જ ન હોય, તો અપ કરતાં વધુ શ્રમ કરે શું કરવા? ખીલના સુખની આડે આવે શું કરવા? કોઈ ની શુલામી કરે શું કરવા? સુખ શ્રમમાંથી જન્મે છે. તે કાં તો જાતે કરવો કે બાકુતો મેળવી કરાવવો. પણ જ્યારે એકને માટે ખીલને બાકુતી શ્રમ કરનારો ન મળે, તો તેણે જરૂરીયાત વિના રહેવું જોઈએ અથવા જાતે શ્રમ કરતા થઈ જવું જોઈએ." એવો કુદરતનો નિયમ છે. માટે જન્મમાં સુખી થવાની આકાંક્ષાવાળાએ શ્રમ કરતાં શીખવું જોઈએ, દરજીયાત શ્રમ કરવો જોઈએ સૌ શ્રમ કરતાં થઈ જાય તો ખીલને વધુ શ્રમ કરવો ન પડે. સૌ સંત્રહ કરતાં અંધ થાય તો ખીલને તંગી વેઠવી ન પડે. અજત માલિકીની પ્રથા નાબુદ થાય તો કોઈને છુટાવું ન પડે. આ સીધાં અને સાદાં સિદ્ધાંતને જન્મત જાણે અને આચરે તો વિશ્વ કેવું બને ?
એક જ કુટુંબના જેવી બ્યવસ્થા યુજ્ય સમાન બાવનાવાળાઓનાં જુદાં જુદાં આશ્રમે રમી મહાત્મોજીનો ટોલસ્ટોય આશ્રમની માર્ક જીવનનો અખતરો ઠેરઠેર કરવાની જરૂર છે. આ આશ્રમવાસીઓ જ સમાજવાદનાં અસ્તિત્વને, આજુઆજો બની, જગતની દોરવણી ખરી રીતે કરી શકે!
—સંતખાલર.
(આદર્શ સમાજવાદમાંથી)
જરા હસો
—નાયાધીય : તને છુટ માટે ત્રીસ વર્ષની સભ દરમાવવામાં આવે છે.

શુદ્ધિ માટે ઉપયોગી

કેરીનું સરખત

ખનાવવાની રીત

સામગ્રી : મે-ગ્રોટી કાચી કેરી ખાંક, કેસર, જોલંચી વિગેરે.

રીત : પહેલાં કાચી કેરીને બાકવાં ઝુકા. જ્યારે તે કેરીઓ સંપૂર્ણ પકાઈ જાય ત્યારે તેને પાણીની બહાર કાઢી ઠંડી થવા દો. પછી એક કલાકવાળી તપેલી ઉપર તે ઠંડી થયેલી કેરીઓની ઊંચ ઉતારી અંદરનો રસ તે કપડાં ઉપર એકઠો કરો અને તેનું મંચન કરો. સાથે સાથે જોખતા પ્રમાણમાં ખાંક લઈ શીખડની જેમ મંચન કરો. જો મંચન કરતાં મુશ્કેલી જણાય તો થોડું પાણી રેડવું. આમ કરવા થી તપેલીમાં ઘટ સરખત એકઠું થશે. પછી તેમાં જોખતા પ્રમાણ માં પાણી રેડો અને શરખત જેવું પાતળું બનાવો. ત્યાર બાદ તેમાં કેસર તથા એલચી વાટીને નાંખો જે વધારે ઠંડુ કરવા બરફનો ઉપયોગ કરવો હોય તો પાણી જોડી ઉમેરો. આ રીતે ઘેર તકવાર કરેલું સરખત ઉનાળામાં ધણું જ ઠંડક આપે છે અને જીભને લહેજત આપે છે.

—ક. નલિની નાડકર.

મેનેને નવી વાનગીઓ નીચેના સરનામે મોકલવા વિનંતી છે.

'Indian Opinion',
P. Bag, Durban.

રશીયન વાર્તા

તૂટેલી ઘડિયાળ

આઠાંડી આવરશે કે

પુરશી પર આરામથી બેસીને મારી તરફ થોડી ક્ષણ જોઈને પુખ્ત પ્રસન્નતાથી એણે મને કહ્યું: 'અમ્મા, હારે તમે આ રીતે કામ કરો છો?' હસીને મેં વિનયથી જવાબ આપ્યો: 'હાહ.'

'લખા દિવસ થયાં તમે આ કામ કરી રહ્યા છો?'

'ચાર વર્ષ થયાં.'

'મેં પણ કંઈક લખવાનો વિચાર કર્યો છે.'

'મેં જરા કંઈક અવાળે કહ્યું: 'શું તમે કંઈક લખ્યું પણ છે?'

'મારો લેખ હું સાથે જ લાવ્યો છું. એ તમને પસંદ પડશે અને તમે અવશ્ય એ છાપશો.'

લેખ લખવામાં તમને /શું લખા દિવસ લાગ્યા હતા?'

'ના, મારા મનમાં કાંઈ જાણે કેટલાય દિવસથી અનેક બાવ એકઠા થયા હતા. એ હવે બહાર આવી રહ્યા છે. મેં મારી પત્નીને દેશમાં મોકલી આપી, પછી પ્રથમ એ ઉભો થયો કે મારે સમય કંઈ રીતે પસાર કરવો? એટલા માટે લખવાનું કામ શરૂ કર્યું. હમણાં જ મેં તમને કહ્યું ને કે હું મારો લેખ સાથે લાવ્યો છું. એને હું તમને છાપવા આપીશ. તમે જ્યારે લાઇન વાંચી જુઓ, પછી તમને પ્રતીતિ થઈ જશે કે કોઈ નવા કવિનો જન્મ થઈ રહ્યો છે.'

'બહુ સારી વાત છે, પણ અરબરે તો મારે આ લેખ સુધારીને ત્રિસર્માં આપવાનો છે.' મેં મારી સામે બેઠેલા એ લેખકને 'મને કુરસદ નથી' એવું સાર સાર કહી દીધું.

એ ભાષકાર પોવાક પહેરીને આવ્યો હતો. થોડી વાર એ શાંત રહ્યો. પુખ્ત સંતોષથી નીચી નજર રાખીને એ બેઠો હતો, પણ એણે મને એ મીનીટથી વધુ શાંતિથી કામ કરવા ન દીધું.

'તમારું જીવન ઘણું આશામય છે. તમે લખો છો, એ છપાય છે. મોઠો એ વાંચે છે અને પછી એમાંથી તમે પ્રભાણી કરો છો.'

'મેં મારા કામમાંથી માથું ઉંચું કર્યો વિના જ કહ્યું: 'લખવાનું કામ તમે ખારો છો એટલું સહેલું નથી.'

એણે કહ્યું: 'સહેલું નથી? તમે મળક કરો છો? હું તો ટેબલ પાસે જઈને બેઠો અને નેટલી જલદી કલમ ચાલી શકી એટલી ઝડપે લખવા

લાગ્યો-એક પછી એક શબ્દ નીકળતા જ ગયા. મેં આ લેખ એક કલાક માં જ લખી નાખ્યો છે.'

'મેં માફ કામ પૂરું કરીને એક બાજુ રાખતાં કહ્યું: 'ક્યાં છે તમારો એ લેખ?'

'આ રહ્યો. આ મારો પહેલો પ્રયાસ છે એટલે હું એને બહુ અરતા માં આપી દઈશ. એક લાઇનના ચારેક આનાના હિસાબે તમે મને પુરસ્કાર આપવો. એ પછીના લેખો મારે આપણે પછી નક્કી કરીશું.'

'લખ' સાર. એ અઠવાડિયામાં હું તમને તમારા આ લેખ વિશેનો મારો અભિપ્રાય જણાવીશ.'

'મેં મારી આંખો સામે લેખની હસ્તપ્રત રાખી ને એના પર નજર નાખી અને એને કલા વિના રહી શક્યો નહિ: 'જુઓ, આ પહેલી લાઇન-અરત થયેલો સુખ' આઠાશમાં મગકી રહ્યો હતો-આ તો અસંભવિત વાત છે.'

એણે હસીને પ્રસન્નતાથી જવાબ આપ્યો: 'તમને ઠીક લાગે તે ફેરફાર કરવો. મને એમાં કોઈ વાંધો નથી. આ મારો પ્રથમ પ્રયાસ છે. ખેર, તમારો કૌમતી સમય હવે હું વધુ નહિ લઉં.'

એણે એના ખિસામાંથી એક ઘડિયાળ કાઢી: 'કોતાન, ફરી બંધ થઈ મઈ.' 'તમારી ઘડિયાળ શું તુટી મઈ છે? 'એને સમી કરાવ્યાને એક અઠવાડિયા પછી હજી તો પૂરું નથી થયું. તમ આવી ગયો છું હવે તો, સાહેબ, આનાથી.'

'હા, આ ઘડિયાળ અને...વાર, જરા બતાવો તો તમારી ઘડિયાળ. કલામ હું એને સમી કરી શકું.'

મારી તરફ આશ્ચર્યચકિત દષ્ટિથી જોતાં એણે પૂછ્યું: 'ઘડિયાળ સમારવા ઠું કામ પણ તમે જાણો છો, શું? 'થોડુંક-નહિવત્.'

એણે મારા હાથમાં ઘડિયાળ આપી, અનિચ્છાએ મેં ઘડિયાળનું ઢાંકણ ખોલ્યું. પછી ઘડિયાળનાં મથાંતમાં માફ ચણુ નાખ્યું. થોડાં નાનાં યંત્રો બહાર નીકળ્યાને મારા ટેબલ પર પડ્યાં. મેં કહ્યું: 'રિશ્વત કંઈ બહુ સારી નથી લાગતી.' પછી ઘડિયાળ ની પાતળી 'ફેર-સ્પ્રિંગ' ને બંને આંખોએથી જોવાને બહાર કાઢી, તો એની સાથે ખીલ જ્યારે બામ પથુ નીકળ્યાને ટેબલ પર પડ્યા.

પુરશી પર બેઠેલો એ માણસ અચરાટ અને અસંતોષથી હું જે કરતો

હતો એ જોઈ રહ્યો હતો. એણે જરા ચિંતાથી કહ્યું: 'શું વાત છે?'

ઘડિયાળના ખીલ કેટલાક બામ બહાર કાઢીને મેં કહ્યું: 'આ ઘડિયાળ નાં બધાં નાનાં મથાંતોને એવી રીતે ભરવામાં આવ્યાં છે કે આ માટે ઘડિયાળ બંધ પડી મઈ છે એ કહેવું મુશ્કેલ છે.'

એ માણસ કૂંઠો મારીને ઉભો થઈ ગયો. એક વાર એણે ઘડિયાળના બધા ભાગો તરફ જોયું અને પછી મોટે અવાળે કહ્યું: 'ઘડિયાળ વિશે તમે કંઈ જાણો છો કે નહિ?'

'મેં ધીમે અવાળે કહ્યું: 'જાણ' છું અને...નથી પણ જાણતો.'

'આ પહેલાં તમે કોઈ વાર ઘડિયાળ સમી કરવાનું કામ કર્યું છે?'

'સાચેસાચું કહું તો નથી કહું. આ મારો પહેલો પ્રયાસ છે.'

એણે ઘડિયાળના ફેર ભાગને એક એક કરીને ઉપાડતાં કશું અને નિરાશ અવાળે કહ્યું: 'ને કામ તમે બિલકુલ નહોતા જાણતા એમાં તમે શા માટે હાથ નાખ્યો?'

હવે નારાજ થવાનો મારો વારો હતો. મેં જરા ઉંચે અવાળે કહ્યું: 'તમને આમ કહેવાનો જરા પણ અધિકાર નથી. કંઈ હિંમતના જોરે તમે લેખ છપાવવા માટે આવ્યા હતા? તમે એમ સમજો છો કે એક ઘડિયાળ નાં બધાં મથાંતોને બહાર કાઢીને પછી અને બરાબર ખેસાડવા કરતાં સુંદર સાહિત્ય લખવાનું સરળ છે?'

અમે બંને એક ક્ષણ સુધી તો એક ખીલ સામે ધુણાઈ જોઈ રહ્યા, પછી એક સાથે બંને જણા હસી પડ્યા.

એણે કહ્યું: 'મેં મારો આ લેખ સારી રીતે લખાયેલો નહિ હોય તો હું ખીલે લાવી આપીશ.'

'મેં કહ્યું: 'સારી વાત છે. અને તમારી પાસે જે ખીલ ઘડિયાળ હોય તો સાથે લેતા આવવો. આ રીતે પ્રયાસ કરતાં કરતાં કલામ આપણે બંને શીખી જઈશું.' ઝં

સામાજિક ખબરો

સાબાર સ્વીકાર:

વસન્ત શુ રોર, ૩૨મન

શી. ૧૦-૬

ને. ડાહ્યા, રેન્ડેનટીન શી. ૧૦-૬

રજુભાઈ પેમા, પ્રીટારીયા

પા. ૧-૧-૦

રજુભાઈ પેમા, પ્રીટારીયા (કરતુરખા

માંથી રકુલ માટે) ૧-૧-૦

જમનલાલ એસ. જીવન, પ્રીટારીયા

પા. ૧-૧-૦, જમનલાલ એસ. જીવન

પ્રીટારીયા, (કરતુરખા માંથી રકુલ માટે)

પા. ૧-૧-૦, ફલભભાઈ મોરારજી,

નેહાનીસખર્ગ પા. ૧-૧-૦.

અરણ્ય

૩૨મનના વસન્ત શુ રોર વાળા ખંડુભાઈના પુખ્ત પીતાશી શ્રીમાન પરસોતમભાઈ વસનજીનું તા. ૩૧-૮-૫૮ ના દિવસે સ્વદેશમાં અવસાન થયું તે નિમીરો સ્મર આવી તેમજ તાર, ટેલીફોન દ્વારા ને ભાષાએ દીલસોજ પાઠવી છે તેમનો ભાષ શ્રી ખંડુભાઈ આ પત્રકારો આભાર માને છે.

—૦—

રજુ કહ્યું

તમે જે કંઈ છો તે આને છે અને કાલે નથી. તે ધડીમાં હસે છે; તે ધડીકમાં રડે છે. હમણાં ને સુંદર છે, તે થોડીજ વારમાં અસુંદર બનવાનું ઇચ્છો તો એવું ઇચ્છો ને અમર —અનંત અને શાશ્વત હોય.

શુક્રપીઠ, ઇનકમ ટેક્સ રીટર્ન્સ, લાઇસેન્સીંગ, રેવન્યુ કલીપરન્સ અને ઇનસ્પેક્ટરન્સ માટે મળો:

આર. વીકુલ

૧૨ બાકેલી આર્કેડ, ૩૮ માર્કેટ સ્ટ્રીટ, કોરનર ડાયગોનલ અને માર્કેટ સ્ટ્રીટ, નેહાનીસખર્ગ, ફોન ૩૩-૧૬૫૪.

માથે બાંધવાની રીખન અને વેણીઓ

મખમલ, સાદીન, ટાફેટા સીલકની, રીખન અનેક રંગ, ડીઝાઇન અને સાઈઝમાં મળશે, લગ્ન મંડપ અને મોટર શલ્કમારવા માટે અસ્થાયી ધીજને મળી શકશે.

અમ્યાં માટે મખમલ, અને રેસમ તથા ફેલ્ટની ટોપીઓ કીફાયત લાવે બનાવી આપવામાં આવશે.

અંગ્રેડે બાંધવા મખમલ, રેસમ, કોલન વિગેરેનાં કુલોની રંગ રંગની વેણીઓ અને અનેક પ્રકારના ક્રોચર્સ મળશે.

ઠેકાણું: માખરો હેલ્ડસ (મો.) લી.

લેડીઝ એન્ડ ચીલ્ડરન્સ હેલ્થ મેન્યુફેક્ચરર,

ફોન: ૮૩૫-૭૯૮૨ પહેલે માળે,

બોક્સ ૫૨૫૭. માર્કેટ મેન્સન્સ ૩૩ વેસ્ટ સ્ટ્રીટ, — નેહાનીસખર્ગ.

**હિંદ અને પરદેશના ડાઇરેક્ટ ઇમ્પોર્ટ્સ
ધરાકો ને હાલસેલ**

અગરબત્તી
હિંદથી: "સ્ક્રીમર બ્રૅન્ડ" નંબર RYX ૮-૧; "પ્રિ રોઅસ" નં. ૯૦૯ ૬ તોલા ૧૫-૦; "ગ્રેટ વેય ઓફ ઇન્ડિયા" નં. ૫૧૧, ૩ તોલા ૪૨-૦; ૬ તોલા ૬૬-૦; "નાસંતી" (દરેક પેકેટમાં અત્તરની બાટલી) ૧ તોલા ૮-૬; ૨ તોલા ૧૭-૦; ૩ તોલા ૨૬-૬; ૪ તોલા ૪૦-૦, ૬ તોલા ૫૦-૦; "અમેલી" ૧ તોલા ૬-૬; "સુમંધ રાણી" ૧ તોલા ૧-૦; ૨ તોલા ૬-૬; "લતા મનોબકર" ૪ તોલા ૪૦-૦; ૧ તોલા ૫૫-

પાકીસ્તાનથી: "સ્ક્રીમર બ્રૅન્ડ" નં. RYX ૧-૧; "પ્રિ રોઅસ" નં. ૯૦૯ ૩ તોલા ૩૧-૦; ગ્રેટ વેય ઓફ ઇન્ડિયા" નં. ૫૧૧ ૩ તોલા ૩૬-૧; ૬ તોલા ૮૧-૬; "અમેલી" ૨ તોલા ૧૫-૬; "મીલાઈ" નં. ૯૯૯ ૩ તોલા ૨૧-૬; ૪ તોલા ૩૩-૬; "કેપટન" ૩ તોલા ૨૩-૦.

ઉપર જણાવેલા અગરબત્તીના ભાવો, હવેના હિસાબે છે. ઓર્ડરની સાથે મહેરબાની કરીને ઠેકડા મોકલશો.

કેરમ ઓર્ડર

હિંદથી: (ધણા વરસોની મહેનત બાદ અમારા સ્ટોકમાં નવા ઉમેરો) "એ" ક્વોલ્ટી નંબર ઓર્ડર સાથે પા. ૬-૫-૦.

"બી" ક્વોલ્ટી પાતળા ઓર્ડર સાથે પા. ૫-૧૫-૦.

ઉપર જણાવેલા સાથે વધુમાં પાંચ વધારે રમતો પણ મળશે. કેરમનો ઓર્ડર મલ્ટી સુન્ડર અને પોલીષ કરેલો છે. પાકીસ્તાનથી: "રબર કુવિન" (ઉલ્લા દસ વરસથી પ્રખ્યાત) પા. ૫-૫-૦. "નિકલ કોર્નર" (ઉપર મુજબ) પા. ૪-૧૫-૦.

(આ કેરમ ઓર્ડર સાથે સ્ટ્રાઈકર તથા તેની કુકરીઓ તથા રમત કેવી રીતે રમાય છે, એની સુચનાઓ સાથે આવે છે).

ધરાકોને ખાસ ભાવ આપવામાં આવશે, કેરમ ઓર્ડર ઉપર કેશ ભરનારને, ખાસ ભાવ ઉપર ૫ ટકા ઓછા કરવામાં આવશે.

અપ કન્ટ્રીના ઓર્ડરમાં રેલવ તથા બેન્ક એક્સચેન્જ મોકલવી.

અમારા સ્ટોકમાં હમેશા આવતો માલ: નાળીયર, સુકકા પેનસ, લસણ કપુર, ઓરબે ડક, એમ. બી. નટસ, આમલી, મસુર, કેરમ ઓર્ડર, અગરબત્તી, સુકકી દ્રાક્ષ વિગેરે વિગેરે. વેપાર અંગે ખાસ તપાસને ધ્યાન આપવામાં આવશે.

અમારી સાથે વેપાર કરી શકો તે બીજાઓ પાસે જવાની સુ જરૂર છે? (અમે ડાઇરેક્ટ ઇમ્પોર્ટર અને જનરલ મર્ચન્ટ છીએ).

A. K. HOUSEN & SONS
116 Queen Street, Phone : 27349.
Box 2168, DURBAN.

લીસ્ટ નં. ૨ વાંચવા લાયક પુસ્તકો

ધરાવાસ્ય વૃત્તિ (વિનોબાજી)	૧ ૧
સ્થિતપ્રજ્ઞ દર્શન	૪ ૦
ગીતા પ્રવચનો	૩ ૦
એક ધર્મ યુદ્ધ (મહાદેવ દેસાઈ)	૧ ૩
રામનામ (ગાંધીજી)	૨ ૦
બાપુ મારી મા (મનુબેન ગાંધી)	૧ ૬
માનવી અધિવેદો (કાલેલકર)	૬ ૦
વ્યાપક ધર્મ ભાવના (ગાંધીજી)	૬ ૦
ઓતરાતી દિવાલો (કાકા કાલેલકર)	૧ ૩
હિંદનો કોમી ત્રિકોણ (અશોક મહેતા)	૬ ૦
બાપુની ગાંધી (કાકા કાલેલકર)	૩ ૦
આશ્રમ લજ્જતાવળિ (નારાયણ ગોરેશ્વર ખરે)	૧ ૬
મધુકર (વિનોબાજી)	૫ ૩
નીતિ નાશને માર્ગે (ગાંધીજી)	૨ ૦
કેળવણી વડે ક્રાંતિ (વિક્રમદાસ કેકરી)	૭ ૬
ગાંધીજી અને સામ્યવાદ (કિશોરલાલ મહારવાળા)	૩ ૦
મનુષ્યની સર્વાંગીય કેળવણી (ગોપાળદાસ પટેલ)	૧ ૩
એકલો જનરે (મનુબેન ગાંધી)	૨ ૦
બા બાપુની શૈલી છાયામાં (મધુરાદાસ ત્રીકમજી)	૪ ૬
બાપુની પ્રસાદિ (મનુબેન ગાંધી)	૫ ૦
ક્લકતાનો અમન્કાર (મનુબેન ગાંધી)	૨ ૬
સમૂળી ક્રાંતિ કિશોરલાલ મહારવાળા	૪ ૦
હિંદની અંગ્રેજ વેપાર શાહી (મગનભાઈ દેસાઈ)	૮ ૬
બિહારની કેમ્બી આગમાં (મનુબેન ગાંધીજી)	૩ ૦
કેળવણીનો કાયદો (ગાંધીજી)	૫ ૦
પુર્વ આફ્રિકામાં (કાકા કાલેલકર)	૬ ૦
ગાંધીજીનો સરકાર સાથેનો પત્ર વહેવાર ૧૯૪૨-૪૪ (મગનભાઈ દેસાઈ)	૩ ૦
સત્યાગ્રહની સમપત્રી (મગનભાઈ દેસાઈ)	૬ ૦
શ્રી પુરષ મર્ચાંડા (કિશોરલાલ મહારવાળા)	૪ ૩

'INDIAN OPINION', P. Bag Durban.

શ્રીમતી તહેમી સોરાબજી રસ્તમજી

જણાવતા આનંદ થાય છે કે તેઓ.

નેશનલ મ્યુચ્યુઅલ લાઈફ એસોસીએશન ઓફ ઓસ્ટ્રેલિયા લીમીટેડ

સ્થાપના ૧૮૬૯ વિક્ટોરીયા, ઓસ્ટ્રેલિયા

— ના —

પ્રતિનીધી નિમાયા છે

નેશનલ મ્યુચ્યુઅલનો જાહેરાતો વિષે એ ખરી બાંધકારી છે.

વધુ વિગત માટે લખો યા મળો :

૧૦૬ મેન્સફીલ્ડ રોડ, — ડરબન.

બોક્સ ૪૭૬,

ટેલીગ્રામ—કેબલ "સોરાબજી"

ટેલીફોન : ૪૭૮૮૮

૪૭૪૫૩